

HET
O O R
IN HET
K A B I N E T.

H E T

R O O

I N H I

K A B I N E T

K. George III King etc

HET
O O R
IN HET
K A B I N E T.
O F
GEHEIME ZAMENSPRAAKEN

11755 f 38
3

TUSSCHEN

ZYNE B. M. LORD NORTH. LORD WEYMOUTH. DE
HERTOG VAN RICHMOND. LORD GERMAINE. LORD
BUTE. LORD SANDWICH. MR. STEPHENS. DE
HOLL. AMBASSADEUR. DE HEER SIMOLIN. EEN
FRANSCH GEZANT. EEN AMSTERDAMSCH KOOP-
MAN. EENIGE GEHEIMSCHRYVERS. TWEE PROJECT-
MAAKERS ; EN EEN PHILOSOOPH.

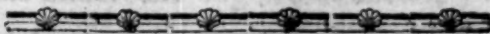
BETREFFENDE

*den toestand van Amerika, de oorzaken van den te-
genwoordigen oorlog, de staatsinzichten van de
Europeaansche Mogentheden by denzelven ;*

mitsgaders

*de gevolgen welken de tegenwoordige groote gebeurtenis-
sen behoorden uit te leveren tot het welzyn
van het menschelyk geslacht.*

UIT HET ENGELSCH VERTAALD.

L O N D O N

Printed for J. BEW, No. 28. Paternoster Row.

HET
O O R
IN HET
K A B I N E T.
O F
GEHEIME ZAMENSPRAKEN

TUSSEN

THEO. VAN NORTH. LORD WEYMOUTH. DE
HERR VAN RICHMOND. LORD GERMAINE. LORD
BUTE. LORD SANDWICH. MR. STURGES. DE
HOLL. AMBASSADEUR. DE HERR VAN EEN
FRANSCHE GEZANT. EEN VAN EEN KOOP-
MAN. EEN VAN EEN GEMEENSCHAPPEL
MAAKERS. EN VAN EEN PHILOSOF.

VERTEENDE

een verhaal van de geschiedenis, de oorzaken van den re-
gteringen onder de heersching van de
veroorloofde koninkrijken van den re-

ministers

en geschiedenissen de geschiedenis der groote keizeren-
len behooren nu te worden tot het ver-
van het menschelijke geslacht.

UIT HET ENGELSCH VERTAALD.

L O N D O N

Printed for J. B. W. No. 1. Paul's Church-Yard.

BERICHT.

Naauwlyks was dit werkje in Engeland oorspronkelyk in het licht gekomen, of men zag 'er binnen weinige dagen vier uitgaven van. De Sprekers hier ten tooneele gevoerd hebben de redenen welken men hen in den mond legt, niet durven of kunnen loochenen. Dit stukje moet derhalven niet aangemerkt worden als een verzonnen spel, enkel aangerecht om eenen tydkwistigen Leezer eenige uren te vermaaken, veel minder als eene sterke spotterny, ontstaan uit eene overloopping van spleen by den Engelschen Antheur. Deszelfs oogmerk is in tegendeel geweest, in een zeer kort begrip iets voort te brengen, dat niet alleen ons, maar zelfs der laate Naakomelingschap van veel nut zal kunnen zyn, om de historie recht te weeten van de groote gebeurtenissen, thans onder ons oog voorvallende; en om de eigenlyke dryfveeren der persoonaadjen te kennen, welken thans op het groote tooneel eenen

B E R I C H T.

zoo opzigtelyken rol speelen. Men mag vry gelooven dat het geene van de minste redenen, waarom dit werkje zoo veel opgang in Engeland gemaakt heeft, is, dat de Authenr schryft zulk eene goede correspondentie in Holland gehad te hebben, waar door hy nopens veele gewichtige zaaken heel anders denkt en spreekt, dan gemeenlyk andere Engelsche schryvers en inzonderheid de nieuwspapieren doen. Wy zien 'er nit, dat, niet tegenstaande 'er een sterk nationaal vooroordeel in Engeland heerscht, 'er echter ook nog verlichte en rechtchapene menschen zyn, die ons bedachtzaam karakter weten te waardeeren, en zich niet schaamen te bekenen dat Holland de mogendheid is, die haare belangen op het naauwste kent, en die niet alleen haare eigene, maar ook de belangen van de andere Europeansche mogendheden, op het voorzichtigste wikt en weegt in de deftige schaal der billykheid.

De laatste zamenpraak kan mischien den Franschen en den Spanjaarden eenigen aanstoot geven, maar zoo zy het systerma van den Philo-

sooph

looph wat diep doordenken, zullen zy moeten toestaan dat deszelfs uitvoering voor hen alzoo voordeelig zoude zyn als voor de Engelschen. Heeft niet een der grootste hedendaagsche staatkundigen geschreven dat de beste raad dien men aan Spanjen geven kon, bestaat in van Amerika af te zien? Men moet het den Philosoph ten goede duiden, dat hy, om het welzyn van het gantsche menschdom, geene byzondere natie heeft ontzien. De vreemdelingen kunnen 'er geen anderen spyt van gevoelen, dan die van zulk een fraai menschlievend ontwerp aan het vernuft van eenen Engelschman verschuldigd te zyn.

~~goed wat hier doorheen zullen en moesten~~

~~toelaten dat dezelfde uitvoering voor den afvoer~~

DE SPREKERS ZYN:

~~voordrag zoude zijn als voor de Engelsen~~

ZYNE B. M.

~~is niet een der grootste heden en zal~~

LORD NORTH.

~~handelen gelchoven dat de be-~~

LORD WEYMOUTH.

~~aan Spanjen geven kon. Het is niet~~

DE HERTOG VAN RICHMOND.

~~af te zien? Maar moet men niet~~

LORD GERMAINE.

~~goede dingen, dat hy, om het welzijn van de~~

LORD BUTE.

~~gandste menschen, goede personen~~

LORD SANDWICH.

~~heeft onvrij. De vreesdelingen kunnen er voor~~

MR. STEPHENS.

~~andere ipse van gewoelen, dan die van ziele een~~

DE HOLL. AMBASSADEUR.

~~staal menschlievend ontwerp aan het verloop van~~

DE HEER SIMOLIN.

~~eenen Engelschman verhoord te zijn.~~

EEN FRANSCH GEZANT.

EEN AMSTERDAMSCH KOOPMAN.

EENIGE GEHEIMSCHRYVERS.

TWEE PROJECT-MAAKERS.

EEN PHILOSOPH.

Het Tooneel is in het Paleis van St. James,

EERSTE ZAMENSPRAAK.

ZYNE M.

LORD NORTH,

EN

DE HERTOG VAN RICHMOND.

ZYNE M.

Omtrent elf jaaren geleden, zyn de eerste vonken van het twistvuur in Amerika ontfoken: (*) het is nu by de vyf jaaren dat een kleine hoop verwaten Opperhoofden, de eenvoudige

(*) In de aanspraak des Konings op den agtsten November 1768 leest men: „ that the spirit of faction „ had broke out *a fresch* in some of the colonies..... „ that Boston was in a state of disobedience to all law „ and government, and had preceeded to measures subversive of the constitution, and attended with circumstances that manifested a disposition to throw off their dependence on Great Britain”. *Hollandsch*: „ De geest van partyfchap was *op nieuw* uitgebroken in sommige van de Koloniën..... Boston was in eenen toestand van ongehoorzaamheid jegens alle wet-

21
dige ligtgelovigheid hunner Landsgenooten tot een schelmsch oogmerk misbruikende, het meerdergedeelte myner getrouwe Koloniën door hunne kunstenaryën verleid hebben om zich onder den standaard van oproer tegens het moederland te verzetten. Zedert deeze twee gebeurtenissen hebt gy, myn waarde Lord North, nimmer opgehouden my te vleijen met een gelukkig en schielijk einde aan deeze onlusten te zullen toebrengen. Ik hebbe u geloofd: de zaaken zyn intusschen geduurig verërgerd: waarlyk ik vreeze dat wy geheel en al eenen verkeerden weg hebben ingeslagen; en dat wy, eigenlyk gesproken, te veel verricht hebben om de Weërspanningen weder aan te lokken, doch te weinig om ze te overmeesteren.

L O R D N O R T H.

Waar in ben ik te beschuldigen? Hebbe ik niet den Generaal Burgoyne naar Amerika gezonden met een talryk leger, en den Admiraal Byron met eene groote zeemagt? Hebbe ik niet den

„ten en regeringsvorm, en hadt stappen gedaan welken
„strekten ter ondermyning van de constitutie, blyken-
„de wyders uit de omstandigheden van dezelve dat zy
„gezind waren hunne afhankelijkheid van Groot-Brit-
„tanniën uit te schudden”.

den Admiraal Keppel tegens de Franschen uitgezonden met eene ontzagchelyke vloot? Kon ik vooruit weten, dat de eerstgenoemde zich als een gek zoude laten gevangen nemen, door de verächtelykste krygsbenden van den ganschen aardbodem; dat de tweede een speelpop zoude worden van woeste orkaanen; en dat de andere in onze havens zoude te rug gedreven worden naa eene actie, waar in het slechts aan hem stondt, de geheele Fransche vloot te vernielen? Waren myne maatregelen niet onseilbaar genomen? Indien Burgoyne zich by den Generaal Howe gevoegd hadt, indien Keppel d'Orvilliers hadt gellagen, indien Byron de vloot van d'Estaing hadt vernield, indien de Generaal Howe te Philadelphia Washington hadt ingewagt, indien zouden dan de Rebellen niet gedwongen zyn geweest de wapenen neêr te leggen, en zich op de genade des overwinnaars te verlaten?

DE HERTOG VAN RICHMOND.

Uwe maatregelen zouden goed, en uwe verwachtingen billyk geweest zyn, indien gy, met eenen schranderen en bedachtzaamen geest, het verstandig overleg gebruikt hadt, van deezen Vlootvoogden en Legerhoofden eene veel grooter macht by te zetten; indien gy, met een

voortzicht, dat elk Minister, die de zaaken rechtmatig doordenkt, altoos behoort te hebben, op de mogelyke tusschenvallen gelet, en tegens de gebeurtenissen welken uwe verwachting konden te leur stellen, wyze voorzorgen genomen hadt.

L O R D N O R T H.

Moest ik eenē veel grooter macht gebezigd hebben, terwyl het by al de waereld de uitspraak was, dat de Weërspannelingen niet dan een woest en blóhartig volk, een uitgevaagde hoop van het allerslechtste kanaille waren; en dat een enkel Engelschman in staat was om ten minsten ses Franschen den nek te breken?

D E H E R T O G V A N R I C H M O N D.

Ei! zie daar de zaak aan haar regt einde! onze hedendaagsche Staatsbestuurders, in plaats van in hunne beraamingen naar proefkundige en wel vastgemaakte schikkingen omte zien, volgen het geleide van losse geruchten, volks-vooroordeelen, en flordige opgaven van onze nieuwstydingen-schryvers. In plaats van wisse slagen te doen, of groote en uitgestrekte ondernemingen te aanvaarden, die met het kenmerk van vernuft bestempeld zyn, en de grootmoedigheid der natie van zich laten afschynen, behelpen zy zich slechts met geringe en armhartige vonden, welken,

ken, zoo zy mislukken, hen met schande overladen, en zoo zy wel uitvallen, hun geene eere aandoen. Waarom nemen zy niet LORD CHATHAM tot een model, dien edelen Patriot wiens naam by onze latere Naaneeven niet dan met aandoening zal gemeld worden, en met wien, helaas! de glorie van het Britsche Ryk in het graf schynt bedolven te zyn? Toen des volks stem hem in het staatsdienaarschap drong, waren de Engelschen, door den afstocht van Bing, en het verlies van Minorka, geprangd in hun hart; maar Chathams vuurige en werkzaame geest verspreidde door alle de gedeelten van het ryk den moed en het leven: overal wierd in uitgestrekte en stoute onderneemingen den overwinnaar en de zee-beheerschende natie gekend. Het leedt weinig tyds of alle de havens van Frankryk waren geblocqueerd, deszelfs zeemacht vernield; en Spanjen ter hulp toeschietende, onderging een vernederend verlies. Hy hadt onze vyanden voor altoos het wederopstaan belet, indien de nyd welke in zyne gelukkige aanslagen stof tot knaagen vondt, hem niet van een hof verwyderd hadt alwaar zyne schitterende hoedanigheden den laagen en bekrompenen te zeer in de oogen staken.

L O R D N O R T H.

Hadde ik niet, Mylord, te doen met Tegen.

standers die zich even eens, om niet te zeggen, nog meer van armhartige hulpmiddelen moesten bedienen? welke doorflaande blyken heeft men daar van niet by de groote bollen van Amerika en het ministry van Frankryk gezien? Scheen het in den tyd der uitbersting tegens ons, wel noodig eene vertooning te maken van al het vermogen van eene natie, reeds uitgeput door die trefsende slagen, welken gy zegt dat zoo roemwaardig zyn, maar welken ik meene de eenige oorzaak te wezen van onze tegenwoordige zwakheid?

DE HERTOG VAN RICHMOND.

Is het niet best zyne rekening zeker te maaken, en wint men niet meer met zyne uiterste poogingen van pas aan te wenden, dan wanneer men zyne krachten met knibbelaryen verspilt? Gy hebt onze vyanden toegelaten zich op eenen voet met ons gelyk te verheffen. Gy hebt hunne machtige zamenvoeging niet weeten voor te komen. Staat het niet te duchten dat zy met hunne verëenigde krachten in staat zullen zyn, van ons gantschelyk uit de beide Indiën te verdryven en ten laatsten ons de wet in ons eigen land te stellen?

LORD

L O R D N O R T H.

Dit is de verregezochte taal van de voorstanders der tegenparty, die zulke fedele onderstellingen verzinnen om het vermaak te hebben van 'er hun geest op te slypen. Zy zyn den kinderen gelyk die zich verlustigen in bolletjes van zeep en water op te blaazen, welken wederom by het minste zwoegen van den wind verstuiven.

D E H E R T O G V A N R I C H M O N D.

Ik zie wel, Mylord, dat een patriottische yver vruchteloos aanzoek doet by Ministers, die onwrikbaar voorgenomen hebben, den welvaart van den staat en mischien deszells geheele bestaan, aan hunne heerschzucht op te offeren. (*Z. M. aansprekende*) Sire, myne aankleving tot u, en het geen ik myn vaderland verschuldigd ben, dringt my u onbeschroomd de waarheid te zeggen. 'Er zal van het uiteinde uwer regeering, welker aanvang de luisterrykste verwachting medebragt, geene melding gemaakt worden by de naakomelingschap, dan om de schande onzer natie daar by te gedenken, ten zy gy zulke Ministers van uwe tegenwoordigheid verbandt, die naa u door onbekwaamheid te hebben doen dwaalen, ten laatsten u nog door hunne onverzettelykheid zullen verraden.

TWEEDE ZAMENSPRAAK.

ZYNE M.

LORD NORTH,

EN

LORD WEYMOUTH.

LORD WEYMOUTH.

Ik heb daar zoo pas bericht gekregen door myne overzeefche correspondenten, dat Frankryk noch de begonnen geld negotiatiën volëinden, noch de verloren matroozen weder recruteeren kan; en dat wy alles mogen verhoopen van den jammerlyken toestand waar in deszelfs koophandel door onze hupsche commissie-vaarders gebragt is, en van de moedeloosheid, die natie natuurlyk eighen, welke, zoo ligtvaardig als zy te werk gaat by de minste flikkering van hoop, even zoo schielyk te rug deinst by de minste aarzeling van het geluk.

LORD NORTH.

Ik hebbe het wel voorzien. Ik hebbe altoos de vermogens van Frankryk recht weeten te waardeeren.

deeren. Alleenlyk was ik beducht dat, daar een Nonconformist, een schrander Financier de geldmiddelen onder zyn bestuur hadt gekregen, de Koning hier mede bedoelen mogt de gezindheid van het volk te beproeven, ten einde nuttige veranderingen te maaken. Thans zie ik wel dat Necker zoo min als ik, voor alles raad weet; boven dien zal hy, als zynde een vreemdeling, nimmer bedacht zyn op noodwendige verbeteringen, welken te veel misnoegdheid zouden kunnen veroorzaaken. Zoo lang hy geen beleeningen weet te doen, door evenmaatige schattingen opgewogen, zullen dezelve noch gemakkelyk in de uitvoering noch voor de behoeften van den staat toereikende zyn. Dit ryk heeft al zyn crediet verloren. Zoo lang de belastingen niet vastgemaakt of de beleeningen niet gegarandeerd zyn door den staat, zal Frankryk nimmer ons te zwaar vallen. Het zal altoos een magtig groot blok zyn, dat niet anders dan met zwaare ketenen beladen tegens deszelfs vyanden op zal kunnen; daar in tegendeel Engeland, alſchoon kleiner, uit hoofde van deszelfs nationaal crediet, alle zyne bewegingen vry hebbende, altoos met de krachten der aanschokking op eene Mogendheid zal kunnen aanvalien wier log vermogen in de zwaarte berust. En nadien de Franschen geen genoegzaam geduld zullen hebben in eenen oorlog die lang-

wylig staat te worden, zullen wy met tyd te winnen, alles winnen. Amerika, geduurig door onze troepen afgelopen zynde, zal het allengskens moede worden: onze vrienden in dat land zullen de gelegenheid waarnemen, om met behendigheid in te boezemen, dat het zelve zonder ons niet kan bestaan, dat het menschelyk ligchaam geen hoofd kan ontbeeren.

ZYNE M.

Ik weet niet, Mylord, hoe gy aan zulk een onuitputtelijke kennis komt; maar als gy spreekt zyt gy altoos zeker my te overreeden: het gee- ne gy my daar zegt, schynt my eene waarheid die ontegenzeggelyk is. Indien wy dan, gelyk altyd gebeurt, tegenspoed ontmoeten, wil ik vast daar uit besluiten, dat de dooling in het ge- val en niet in uwe ontwerpen ligt. Maar dien Sartine, van wien gy geen gewag maakt, dien zyn wy een lelyke poets schuldig. Ja, het is als of my een hamerslag op het hart valt, zoo dikwyls als ik aan dien mensch denke.

LORD WEYMOUTH.

Ik beken, Sire, dat deeze juist de man is op wien wy meest het oog moeten houden. Men waande dat het in het geheel iemands zaak niet was, die maar met de bezorging van een ge-
noegzaam

noegzaam getal gegoede jonge dochters in eene groote stad te doen hadt, en verder zyn tyd kon besteden met die slimme knaapen te dwarsboomen die de erfenissen by voorbaat innemen, zich te bemoeijen met het leven weder te geven aan het kwynend ligchaam eener uitgebreide monarchie. Hier in heeft men mis getast. Het eene en andere beroep eischt slechts een geregeld vernuft, oplettendheid, werkdaadigheid en doorzicht. Sartine bezit die hoedanigheden. Men zag eensklaps machtige vlooten de havens van Frankryk uitzeylen. De zeelieden wierden gevonden. Engeland zag met verbaasdheid eenen tegenstrever opdagen dien het meende verplet te hebben.

L O R D N O R T H.

Zoo zeker is het dat het vernuft alles vermag. Dan, het is gelukkig dat Sartine, met den vruchtbaarsten geest in ontwerpen, niet alles doet wat hy wel zoude willen. Stondt het aan hem, ik geloof hy zou ons dra twee a drie honderd schepen van linie op het lyf stuuren: maar het gemis van nationaal crediet belet hem, en duwt hem toe: tot hier en niet verder. Gy zult my wel toestaan, dat wy hem deerlyk van zyn stel gebragt hebben, door het innemen van Pondicherry; en de ysfelyke zwaare kwetzuur van den Franschen koophandel. O! wat eene armhartige vertooning maakte hy toen!

L O R D

L O R D W E Y M O U T H .

Mylord, wy hebben alle reden om iets buitengemeen voordeeligs te wachten. Het zal Frankryk altoos onmogelyk vallen, zonder nationaale vryheid, eenen zeekryg uit te houden welks voor naamste flut het nationaal crediet is, want dit kan zonder de vryheid geen plaats hebben (*). Nu is er immers geene waarschynlykheid dat de Fransche natie haare rechten weder zal krygen. Voor eenige jaaren maakte my een van haare Contrarolleurs - Generaal ten hoogsten bevreesd. Hy hieuw juist in den wortel. Ware hy in het ministerie gebleven, het zoude met ons gedaan zyn geweest. Deeze doldriftige Patriot brak zyn hoofd niet minder dan met het invoeren van eene algemeene vryheid van godsdienst en hanteeringen. Wat een aantal werklieden en zelfs matroozen zouden hier door naar Frankryk overgehaald zyn geworden, alwaar zy meer dan elders gewonnen en minder te verteeren zouden gehad hebben, nadien dat land alles voortbrengt tot nooddrift en zoo veel tot een genoeglyk levens onderhoud! Hoe veele ryke renteniers, die hunne kapitaal

(*) Dus ziet men dat onze Ministers, ten zelfden tyde als zy hun uiterste best doen om de alleenheersching te staaven, echter de droevige gevolgen daar van niet kunnen ontveinzen.

pitaalen in de Fransche fondzen hebben, zouden zich in dat geval neêrgezet hebben in dat land van tovergoddinnen! Hoe zouden de koninklyke effecten de circulatie van het geld hebben uitgebreid! In plaats van den intrest zyner schulden by de uitheemschen wech te werpen, zoude Frankryk denzelven in zynen eigen' schoot hebben doen wederkeeren; waar by de nabuurige natiën, alwaar particuliere geldschieters waren, hunne rekening niet zouden hebben gevonden. Doch ten allen gelukke hebben wy toen zoo veele Schryvers betaald om deezen gevaarlyken Minister verdacht te maaken, zoo veele Hovelingen om den Koning tegens hem in te nemen, zoo veele Geestelyken om het volk aan te hitzen, dat de arme Turgot het ook al niet langer heeft kunnen uithouden, dan alle andere Ministers die het welzyn van het vaderland behartigen. Welk een crediet hadt Frankryk door de burgerlyke en religie-vryheid niet verkregen, en hoe nadeelig ware zulks niet voor Engeland geweest!

Z Y N E M.

Om de waarheid te zeggen, Louis XVI. heeft zeer wel gedaan: wat heeft toch een Koning van Engeland niet te lyden! Maar ik vrees, dat, de oorlog zoo langwylig wordende, wy in het eind verlegen staan in de hulpmiddelen te zoeken om de verëischte kosten goed te maaken.

L O R D N O R T H.

Wy zullen ontzagchelyke groote beleeningen open zetten, by wyze van Loteryen. Het is waar, dat het een slechte toevlucht is, het volk het geld uit de zak te haalen; het is niet veilig eenen staat te moeten verdedigen met het bederf der zeden aan te stoken: het strookt niet zeer met de waardigheid onzer natie dat men toevlucht neme tot dezelfde middelen, als waar mede men eene brug ten platten lande, of wel een vervallen hospitaal (*) herstelt; maar ontbreekt ons het geld, dan nemen wy onze goede vrienden de Hollanders in den arm, die zullen ons niet in den nood laten zitten.

Z Y N E M.

Ja maar, deezen komen zedert eenigen tyd, zonder ophouden hun beklag doen: ik hoope echter dat die zaak in het vriendlyke zal gevonden worden. Terwyl alle onze vrienden schynen met elkander afgesproken te weezen, van ons hunnen bystand te ontzeggen, is het dienstig zulken te vrede te houden die hunne beursen voor ons bewaaren.

DERDE

(*) In het origineel staat: *to repair a country-bridge or a decayed hospital.*

DERDE ZAMENSPRAAK.
ZYNE M.
LORD NORTH,
LORD WEYMOUTH,
DE HERTOG VAN RICHMOND,
LORD GERMAINE,
EN SOMMIGE ANDEREN.

LORD WEYMOUTH.

Goede tyding! Sire! goede tyding! Georgiën is ingenomen. Die geheele uitgestrekte Provintie heeft bereids de dwinglandy van het Congres afgezworen. Meer dan twee honderd inwoonders hebben den eed van getrouwigheid afgelegd. De Lieutenant-Colonel Prevost, is in Carolina gevallen: hy is tot voor Charlestown gedrongen: hy was voor die stad toen de Courier afgezonden is, dus heeft hy ze buiten twyfel nu reeds overmeesterd. Prevost al voortgaande tot in het hart van het land, zal het groote Britsche leger opzoeken, het welke van den anderen kant naar hem toekomt: de Amerikanen
tusschen

tusſchen twee vuuren ingefloten en door over-
 magt van de menigte gencodperst, zullen zich ge-
 lukkig achten, als zy by het opofferen hunner
 rechten en ſchadelyke vryheden hunne levens
 en goederen mogen behouden. De Admiraal By-
 ron heeft beloofd ons goede tyding van den Graaf
 d'Eſtaing te zenden. Hy meent dien mol zoo
 wel te ſchuppen, dat hy hem niet meer ontsnap-
 pen zal; men zegt dat zyn malle ontmoeting te
 St. Lucia hem voor altoos van ſtoute ontwerpen
 en roekelooze aanvallen heeft doen afzien.

L O R D G E R M A I N E, *binnen,*

Goede tyding! Sire! goede tyding! de Ad-
 miraal Collier heeft de Amerikaanen verrast in
 de baay van Penobſcot. Hy heeft vyftien van
 de oorlogſchepen der Rebellen vernield of wel
 hen genoodzaakt dezelve te vernielen: hy heeft
 vier-en-twintig van hunne transportschepen ver-
 brand. Hunne troepen, ten getale van vyftien-
 honderd man, hebben hun heil in de bosſchen ge-
 zocht: die vervloekte Weërſpannelingen zullen
 ongetwyffeld in die akelige woestenyën omkomen.
 Nog meer. De Majoor-Generaal Tryon is voor
 de ſteden of dorpen Newhaven, Norwalk, Green-
 field en Fairfield verſcheenen. Men moet tot
 zyn' roem zeggen, dat nimmer de bevelen van
 het Miniſterie naauwkeuriger zyn agtervolgd
 gewor-

17

geworden. Hy heeft overal verwoesting, brand
en moord aangeregt. De gebeden dier scharken
een hoon voor den hemel zynde, heeft men om
dient te wreeken, de kerken, waar in zy het Opper-
wezen om bystand tegens ons aanriepen, ten vuure
gedoemd. Wyl het te wenschen ware dat dit boo-
ze geslacht van den aardbodem uitgeroeid wierdt,
is men niet in gebreke gebleven, de moeders
die zuigende kinders hadden, te mishandelen:
men zou alle hunne vrouwen en jonge dochters
in staat gesteld hebben van ons een zuiverer bloed
te leveren, indien zy niet byna alle, met losse
haren en byna naakt, de vlucht in de omliggende
rotsen hadden genomen. De koningsgezinde A-
merikaanen, als ook de Hespische troepen hebben
in deeze gedenkwaardige expeditie uitgemaakt:
de onzen zyn ook niet van hunne oude braafheid
en wilvaardigheid afgeweken. De Colonel Tryon
zegt te recht: dat al strookt deeze manier van
oorlogen niet zeer met de menschelykheid, de-
zelfde echter van veel dienst is, om lieden, die
weigeren zich te onderwerpen, te overduivelen.

DE HERTOEG VAN RICHMOND.

Rechtvaardige hemel! wat hoore ik! welk
een ysfelyk systhema is hier ingevoerd in een hof
waar men beertyds de kenmerken van groot-
moedigheid en edelzartigheid onzer natie ont-
moette!

moette! Wreedten! Onbarmhartigen! wilt gy dan maar te vuur en te zwaard heerschen? Zoekt gy de rompen en lyken uwer broederen en medeburgen in uw geweld te hebben? Al van den beginne deezer onzalige onlusten, welken door uwe heerschzucht zyn aangeblazen, hebt gy nog niet anders gevochten dan als benden struikrovers en gelyk die wilde horden, welken gy be- taalt voor dat zy u de hairen uwer medeburgen tot eenen bloedigen afval leveren! Ziet Gy niet dat dit systerma, behalven dat het den naam van eenen Engelschman onteert, geheel onge- schikt is om de uitwerkselen, welken gy u voor- stelt, te wege te brengen? Gy zegt dat de A- merikaanen voor het meerdergedeelte u genegen zyn: dus moeten immers die verwoestingen die afschelyke geweldenaryen meest al onze vrienden te beurt vallen: is 'er iets meer vermogende om hen van ons te vervreemden en hen voor eeuwig tegens hun moederland te verbitteren?

ERN GEHEIMSCHRYVER *binnen.*

Welke tydingen! Sire! welke tydingen! De Lieutenant-Generaal Prevost, in plaats van Charles-town in te nemen, gelyk hy ons beloofd hadt, heeft zich laten te rug dryven door den Generaal Lincoln, naa meer dan duizend man in deeze expeditie verloren te hebben. Deeze
kwaade

kwaade keerneming kan ligt het verlies van Georgiën naar zich slepen. Wy zullen er wel af komen als Prevost den kreupelen dans van Burgoyne ontspringt.

DE HERTOOG VAN RICHMOND.

Hebbe ik u niet voorspeld dat het zoo gemakkelijk niet gaan zou met de Amerikanen te onder te brengen?

EEN ANDER GEHEIMSCHRYVER *binnen*.

Welke tydingen! Sire! welke tydingen! De Admiraal Hopkins heeft een gedeelte van onze West-Indische vloot onderschept, en naar Boston gevoerd: verscheiden van onze oorlogschepen zyn den Rebellen in handen gevallen: zy hebben het Fort Stoney-point stormenderhand heroverd, en het garnizoen daar van over den kling doen springen of krygsgevangen gemaakt. Het is waar dat zy dit Fort al hun best vernield hebben: het zelve is naderhand door hen ontruimd; wy zyn 'er ook zonder slag of stoot wederom meester van geworden. Maar het gene beter nieuws is, de onverzaagde kaper Cunningham is daar zoo even in onze havens opgebracht.

L O R D N O R T H.

Die verliezen zyn van weinig belang. Ik hoo-

pe dat zy rykelyk opgewogen zullen worden, wanneer wy beter tydingen ontfangen. Zie daar Lord Bute, denkelyk om ons iets mede te deelen, want hy houdt eenen brief. Ondertusfchen zullen wy niet kwalyk doen, om de aandacht van het gemeen wat bezig te houden, tot deszelfs vertroosting dien fchelmfchen kaper Cunningham tot de galg te verwyzen.

L O R D B U T E.

Helaas Mylord! wy zyn eigenlyk daarom ongelukkig, om dat wy te weinig werk van op hangen gemaakt hebben. Die Graaf d'Estaing, dien wy, in den laatsten oorlog, zoo lang gevangen hielden, en dien wy zoo onvoorzichtelyk weder naar Frankryk hebben laten gaan, in plaats van hem naar *Tyburn* te zenden, die is de oorzaak van alle onze tegenspoeden. My heugt dat die vent, voor dat hy Engeland verliet, en wy achtten hem daarom zinneloos te wezen, den hemel badt, dat hy den dag mogt beleven dat wy geen duim land in Amerika zouden bezitten. G—doem my zoo ik niet begin te geloven dat de vervulling van zyn' wensch naby is. De Franschen hebben ons daar het Eiland St. Vincent afgenomen. d'Estaing is voorts naar Grenada gevlogen: myn arme Neef de Lord Marcartney heeft zich met de uiterfte dapperheid verweerd:

ge-

gelukkig dat hy niet gekwetst is geworden; hy heeft best geoordeeld zich op bescheidenheid over te geven. Hy verwachtte dat de Admiraal Byron hem zoude komen verlossen; die Admiraal is ook gekomen; maar de Franschen hebben hem zoo onzacht ontvangen, dat hy dienstig heeft gevonden elders naar versterking om te zien: men weet nog niet of hy hen het hok heeft doen ruimen.

Z Y N E M.

O Hemel! zou deeze ramp het verlies van myne dertien Koloniën niet ten gevolg hebben? Heelaas! wat zal 'er van de doorluchtige en talryke afstammelingen van het kongingklyke bloed worden, met welken het den hemel behaagd heeft, myn huwelyk met myne beminde Charlotte te zegenen? Myne Britsche onderdaanen verwaerdigen zich naauwelyks hun een inkomen volgens hunnen rang toe te wyzen. Ik had voor ieder eene van deeze Provinciën geschikt. Wy zouden voor de nog toekomstige spruiten, andere Koloniën aangelegd hebben. Zy hadden ze eenigen tyd kunnen houden onder den tytel van Onderkoningen. Engeland was dus van de bezorging huns onderhouds bevryd geweest. En wanneer de tyd, dien de Voorzienigheid bepaald heeft tot de onafhankelykheid van Amerika daar

was, zoude myn doorlugtig Naageslacht geregeerd hebben over twintig of dertig altemaal volkryke en bloeiende koningkryken. Engeland hadt altoos gediensstige en getrouwe bondgenooten aan hun gehad. Waarlyk heel slechte Republikaanen zyn deeze Kolonisten.

MR. STEPHENS, *Geheimschryver van het AdmiralteitsHof, binnen.*

Sire! het fortuin schynt ons geheel den nek toe te keeren. Paul Jones met een Eskader onder Amerikaansche vlag, heeft in de haven van Hull zestien schepen verbrand; verscheiden koopvaarders zyn in zyne handen gevallen: eindelyk heeft deeze dolleman, de *Seraphis* en de *Gravin van Scarborough*, twee schoone oorlogschepen die de vloot van het noorden convoyeerden, aangetast, en ze, naa een onbeschryflyk bloedbad, tot de overgave gedwongen. Het wordt gezegd dat deeze Rover, van bloed verzadigd, de wyk naar eene Hollandsche haven genomen heeft.

Z Y N E M.

Indien hy in der daad zulk eene schuilplaats verkozen heeft, zal de schurk my niet ontgaan, al hadt hy brieven van marque eigenhandig door Louis getekend. Ik zal myne goede en

ge-

getrouwe bondgenooten, de Staaten Generaal, verzoeken hem te arresteeren. Dien kleinen dienst zullen zy my niet weigeren.

EEN ANDER GEHEIMSCHRYVER *binnen.*

Sire! Men weet niet meer waar de vloot, die wy uit Plymouth hebben laten gaan, gebleven is: zoo even heeft men aan de Beurs aangeplakt dat 'er een goede belooning zoude gegeven worden, aan den geenen die de vloot mogt weder vinden met den jongen Prins die op dezelve mede verdoold is. Zoude zy ook de Fransche havens voor de Engelsche hebben aangezien? Het is zeker dat de vyand voor Plymouth is. Er is een algemeen alarm op de kust. Meest alle de Inwooners zyn hol over hol gevlucht. Twintig guinjes moest eene koets kosten. Mannen, vrouwen en kinderen, liepen allen om stryd zonder agter hunne hielen om te zien. Een olmen bosch, dat overheerlyk stondt, in schoone gaanderyën geschikt, naar een lyn getrokken, is op staande voet om ver gehakt, wyl men beducht was dat de vyand zynen inval met het zelve dekken konde. De Eigenaar was zeker niet al te wel in zyn schik. Indien wy derwyze de kunst van defensie verstaan, zullen wy dra den vyand in London zien, behoudens de waar- digheid van den Deken van Gloucester. De

Franschen die altoos grappig willen wezen, en juist daarom slechte grappenmaakers zyn, niet verdraagen kunnende dat wy *Britsch Kanaal* hieten, het geen zy *la Manche* of *de mouw* noemen, schryven thans dat het met ons zeer wel geschapen staat, nadien wy de Franschen eh Spanjaarden in onze mouw hebben.

Z Y N E M.

O Hemel! spaar het leven myns zoons! behoed hem vooral voor de woede van eenen trotschen en bitteren vyand!

L O R D S A N D W I C H, binnen.

Sire, onze vyanden zegepraalen, maar.....

Z Y N E M. hem invallende.

Helaas! welke tydingen brengt gy my van mynen Zoon en myne vloot?

L O R D S A N D W I C H.

Sire! uw zoon is behouden en wel. De Britsche vloot is in haar geheel Plymouth ingelopen, uitgezonderd het schip *the Ardent*. Het geen wy voor uit gezien hadden is gebeurd. De vyanden hebben geen landing durven ondernemen. Terwyl zy zich ophielden met eene pralende vertooning voor onze havens te maaken, hebben

wy

—

23

wy de ryke Oost- en West-Indische vlooten geborgen, en deezen in veiligheid gebragt zynde, zyn wy met eere thuis gekomen; want 'er is geen minder eere gelegen in de gevaaren voor te komen dan in de dingen wel uit te voeren. Door dit puikstaaltje van politieke schrandereid onzen koophandel uit het gevaar gered hebbende, behoudeu wy knaphandig ons crediet en onze geldmidde- len: gy zult zien hoe de Franschen zich allengs- kens in ydele poogingen zullen uitputten. De verdeeldheid zal op de zamengevoegde vlooten uitbarsten: de manschap ongewend tot de zee, zal grootendeels door ziekten verteerd worden. Ik bedrieg my zeer, of wy zullen gelegenheid krygen van onzen vyand met voordeel aan te tasten; en in dat geval zullen wy hem gemakke- lyker weeten op te zoeken dan hy ons gevonden heeft.

DE HERTOG VAN RICHMOND.

Zoo moeten onze Ministers zich dan met nie- tige uitvluchten en geheel onzekere gissingen be- helpen; de eere der Britsche natie wordt nu steeds by hen veröntachtzaamd: dient hen het blind ge- val, zo beroemen zy zich-zelfen vanden uitslag: mislukken hunne ontwerpen, zy wyten het aan weêr en wind. Hoe zyn de tyden veranderd! Wat! moet een schandelyke vlucht nu een puik-

staaltje van politieke schrandtheid hieten! waarom zouden de Franschen niet zoo wel als wy de kusten van Ierland hebben kunnen naderen? En, zoo zy het in den zin hadden gekregen Plymouth te bombardeeren of in te nemen, wat ware 'er van ons geworden? Wat moesten onze braave Britten denken onder het vluchten voor den vyand?

L O R D S A N D W I C H.

Het is waar dat het oude Britsche bloed hen in de aderen kookte. Kapiteins, Stuurlieden, Officieren, Soldaaten, Matroozen, de Jongens zelve, allen schreeuwden tegen deezen aftocht dien zy eene schandelyke vlucht noemden: men heeft hun de ordres van het Hof moeten vertoonen om ze tot bedaaren te brengen. De hupsche kapitein Rofs, heeft dit nieuws niet kunnen verduwen. Hy smeet zyn teleskoop op het dek aan stukken, terwyl hem de woede uit de oogen straalde en de spyt in het hart beet. Op dat het nimmer gezegd zoude mogen worden, dat hy eene Britsche vloot had zien vluchten, nam hy kort en goed zyn besluit. Hy ging zich, uit zucht voor de eere zyns vaderlands, niet ophangen of voor den kop schieten; maar hy ging stilletjes in zyn kabinet, liet het zelve pordigt toesluiten; en hier weigerde hy het daglicht te aanschouwen. Tot op zyne ontschepping zag hy geen ander licht dan dat van de kaars.

L O R D

—

67

L O R D S H E L B U R N E.

Waarom stondt men het deeze braave lieden niet toe hunnen moed aan de Franschen te koelen? Onze schepen waren slechts twintig minder in getal. Nu staat het by my zoo paalvast als de leerstukken van het evāgelie, dat, daar een Engelsche vrouw drie Franschen knuffelen kan, een Engelsch schip zoo veel te beter tegen twee Fransche schepen van gelyke sterkte kan slaan. Frankryk is althans tweemaal zoo bevolkt als de Britsche Eilanden. Hebben wy dat Ryk echter niet gellagen te Poitiers, te Cresli, te d'Agincourt, te Bleinheim en voorāl in den laatsten oorlog? Gy ziet, Mylord, dat al hebbe ik het tegen de Ministers, ik echter niet voor de Franschen ben.

L O R D S A N D W I C H.

Mylord, gy hebt gelyk. Ook heeft de Generaal Braddock, die zich van een Fransch leger, dat meer dan de helft kleiner was dan het zyne, liet slaan, zeer wel gedaan van zich te laten doodschieten. Zoo hebben ook de Admiraal Matthews en de Admiraal Bing, om reden dat zy met gelyke krachten van de Franschen de nederlaag leeden, hunne rechtmaatige strafontvangen. Matthews wierdt gedegradeerd, en Bing aan boord van zyn schip gearquebuseerd: het heeft welnig

weinig gefcheeld of Keppel hadt wegens eene gelyke misdad het zelfde lot ondergaan. Ik zoek niemand te beledigen, maar ik geloof dat wy aan die verregaande toegevendheid de kleine tegenftribbelingen te wyten hebben met welken wy thans worstelen. Om diergelyke draaijeryën in het vervolg voor te komen, dunkt my best dat wy nimmer de Franschen aantasten dan wanneer wy ten minsten drie tegens een zyn. Dusdanig leefde 'er Cha ham mede. Ei wat! Terwyl Louis de welbeminde (*) zyne vles zat te ledigen onder de caresfes van Madame de Pompadour, en zyne beste Officiers veröngelykte, misten wy nergens de Franschen te slaan: wy ontnamen hun Canada, Kaap-Breton, Martinique, St. Domingo, Grenada, en verscheiden andere groote bezittingen, en wy verdreven ze uit Afrika en de West-Indiën.

L O R D S H E L B U R N E.

Ik denke dat wy onze overwinning tot aan Parys hadden kunnen voortzetten, vooräl in die roemruchtige expeditie toen wy dat voornaame conquest van het eiland *Aix* deden. Onze wakkere Soldaaten, niemand vindende dan drie of vier Invaliden om zich tegens hunne overrompe-

(*) *Louis XV.*, was bygenaamd *le Bien-aimé*.

peling aan te kanten, moesten toen om hunne dapperheid te oeffenen de kapellen verwoesten, de beelden daar uit langs de straaten te slepen, de krucifixen en de heiligdommen in hunne zakken steken. Men moet bekennen dat die kleine Bretons ons evenwel heel slecht ontvingen. Ongetwyffeld bezitten zy nog een overblyfzel van het heete bloed onzer groote Bretons.

ZYNE M.

Alle die hairkloveryën hebben niets om het lyf. Wy moesten ons alleen maar ophouden met de middelen om nieuwe subsidiën te heffen, en ingeval dezelve niet toereikende zyn, als dan de vreemde Mogendheden eens polsden die ons de behulpzaame hand konden bieden. Wy hebben over zee nog Bondgenooten die machtig zyn: de vraag is maar of tevens hun wil goed zy: Er is een nieuwe Minister Plenipotentiaris van Petersburg aangekomen. Ik ben met dat hof in eene geheime onderhandeling getreden, welke by de uitkomst alle myne vyanden zal doen verbaasd staan.

VIERDE

VIERDE ZAMENSPRAAK

**ZYNE M.
DE HEER SIMOLIN,
EN
LORD NORTH.**

ZYNE M.

Er heeft altoos, Mynheer, een band van naauwe vriendschap geweest tusſchen uwe hoogſtgeëerde Keizerin en my. De byſtand dien ik haar, in haaren laaſten oorlog met de Turken, ſtilletjes heb toegevoegd, daar tegen overgeſteld de byſtand dien de trouwlooze Franſchen die vervloekte Ongelovigen hebben bewezen, bewyſt ten klaarſten dat haar belang met het myne verbonden is. Myne Onderdaanen zien ook wel uit de naauwgezette regelmaatigheid waar mede ik my van alle de plichten myner religie zoeke te kwyten, dat myn hart ontſtoken is in eenen vurigen yver voor het Chriſtelyk geloof. Deeze yver is geene van de minſte beweegredenen welken my aan uwe doorluchtige Vorſtin verbinden. Zoo het alleen aan my ſtondt, zoude zy tegenwoordig de groote misvolgens

volgens het Griekſche kerkgebruik in de Moskée van St. Sophia te Constantinopolen kunnen laten zingen. Des twyffele ik geenzins of ik mag in de hagchelyke omſtandigheden waar in ik my thans bevinde alles verhoopen van haare erken-
tenis en genegenheid.

DE HEER SIMOLIN.

Sire! Ik ſtel vast dat de beweegredenen wel-
ken U. M. zulk eene goedwilligheid voor myne
doorluchtige Gebiedſter inboezemen, zeer edel-
aartig en chriſtelyk zyn. Het is bekend dat de
grootte Catharina al te vabaar is voor de zuiverſte
indrukzelen der billykheid, en veel te tedere
gevoelens in haar hart voedt, dan dat zy niet
alle achting zoude hebben voor uwe eenzydig-
heid jegens haar. Echter zou zy niet ongaarne
gezien hebben dat U. M. haar, in den laat-
ſten oorlog, met wat krachtdaadiger hulpmiddelen
hadt bygeſtaan. Zy zoude niet ongaarne zien dat
gy thans, om haar beter te overtuigen van den
yver dien gy u beroemt voor den Chriſten gods-
dienſt te bezitten, aſſand deedt van uw bondge-
noodſchap met den Keizer van Marokko, de
Regeeringen van Algiers, Tunis en Tripoli, zyn-
de een volk van roof en geweld, vyandig jegens
het menſchelyk geſlacht, en niet minder hard-
nekkige voorſtanders van de wet van Mahomer,
dan de Turken.

Zyne

—

Z Y N E M.

Ik weet niet hoe het komt, myn waarde Heer Simolin, maar de Britsche natie heeft altoos eene zekere neiging gehad om de belangen, voor te staan van die kleine Afrikaansche volken, welken het de Europeaanen belooft met den naam van Barbaaren te bestempelen. Zelfs zouden myne vyanden de waereld wel willen wys maaken dat het de eenstemmigheid van zeden is, die ons aan elkander verknocht doet zyn. Ik zie 'er waarlyk geen licht in, waaröm wy een bondgenootschap zouden laten vaaren, het welk zoo zeer naar den smaak der natie is.

D E H E E R S I M O L I N.

Sire, men moet wat nemen en geven. Welk eene erkentenis zoudt gy eene Mogendheid be- toonen, die u voor het tegenwoordige veertig oorlogschepen en vyftig-duizend man byzette?

Z Y N E M.

Ha! myn waarde Heer Simolin, by aldien de Alleenheerscheresse van alle de Rusfen, ons deezen gewichtigen dienst wilde doen, zouden wy, tot bekeering, ik wil zeggen tot heil van haare ziel, in alle de kerken van de dominante religie, gebeden laten opzeggen. Als zy kwam te ster- ven, zouden wy voor haar een prachtig borst- beeld

beeld in de kerk van Westminster laten oprechten; en nadien zy zoo zeer gesteld is op het gezelschap van groote mannen, zouden wy ze tusschen Pope en Newton plaatsen, ten ware zy meerder behagen vindt in de nabijheid der overblyfselen van Oldfield of van Hendrik den agtsten.

DE HEER SIMOLIN.

Nadien myne Meesteresse, zoo het my voorkomt, altoos meer belang gesteld heeft in de zaakelyke onderwerpen van dit tegenwoordige leven, dan in de ydele eere welke naa het zelve in de verbeelding bestaat, twyffel ik zeer of zy in uw voorstel eene genoegzaame vergoeding zou vinden voor haare veertig oorlogschepen en haare vyftig-duizend mannen. Men zoude het heel anders kunnen overleggen. By voorbeeld, zy haakt reeds langen tyd naar de bezitting van eene haven in de Middellandsche Zee. En geen wonder zeker, zy zoude daar door een uitmuntend voordeel aan haaren koophandel verschaffen, dien zy als dan voornemens is door de straat van Gibralter en den Bosphorus, alwaar zy eenen vryen doortocht heeft, volle ruimte toe te brengen. Wel nu! Dat gy haar dan tot dat einde het eiland Minorka afstondt. Gy zoudt eigenlijk maar een ruiling van het zelve doen met het

C

eiland

eiland Corfica, om het welke uit de handen der Franschen te heröveren zy u zelfs zoude willen helpen. En, wyl onze zeelieden in den Russischen Archipel eenen doortocht ontdekt hebben, die naar Noord-Amerika leidt, zoudt gy ons daarom niet met Canada, of andere naby liggende bezittingen kunnen geryven? Let wel, Sire, dat onze Alleenheerscheresse ten uwen behoefte zoude afzien van de groote voordeelen, welken zy zoude weten te behaalen uit eenen directen handel met de Amerikanen, die gy met haare hulp onfeilbaar weder tot gehoorzaamheid zult brengen. Zulk eene vriendschap verdient gewis eenige erkentenis.

ZYNE M.

Zulke wonderlyke aanbiedingen, Mynheer, was ik, om de waarheid te zeggen, niet verwachtende. Ik kan 'er niet op antwoorden dan naa myne Ministers alvorens te hebben geraadpleegd.

De Heer Simolin uit.

L O R D N O R T H.

Ik moet bekennen Sire, dat dit in der daad een misfelyk voorstel is. Ware ik niet beducht voor eenige gisting onder eene natie die op de minste beuzeling vuur vat, ik weet niet wat ik U. M. raaden zoude. Dringende omstandigheden maken veele dingen geoorloofd. Hebben Jacobus I.

en

en Karel II. niet, [de een zyne bezittingen in Holland en de andere de stad Duinkerken, verkocht om zich te redden uit veel geringer verlegenheid?

ZYNE M.

Wy zullen deeze zaak op eenen anderen tyd afhandelen. Ik wenschte altoorens te weten of wy van onze andere vrienden en bondgenooten niets te wachten hebben. Wat dunkt u van onzen goeden vriend den Koning van Pruissen?

L O R D N O R T H.

Ik kan kwalyk op dien Monarch staat maaken. Wy hebben maar al te wel ondervonden dat hy zyne vrienden niet verder aankleeft, dan voor zoo veel hy 'er iets by winnen kan. Ik weet dat hy een brandende begeerte heeft om zich een zeemacht te bezorgen. Ik sprak daar zoo even met zynen Ambassadeur,

ZYNE M.

Ei ! welke voorstellingen doet deeze?

L O R D N O R T H.

Ik denke, als wy hem Gibraltar afstonden en met hem zamenpanden tot eene verdeeling van de Nederlanden tusfchen hem en de Keizer, dat hy zich als dan fterk zoude maaken om dertigduizend man in Boston te zenden.

ZYNE M.

O Hemel!

L O R D N O R T H.

De zaak is zoo vreemd niet, Louis XIV. en Karel II. hadden reeds deeze verdeeling beraamd. En zou het bestaan van den staat der Nederlanden niet al lang vergeten zyn geweest, indien de wellust den Franschen Monarch niet te ontydig naar Parys getroggeld hadt? Alleenlyk zoude ik beducht zyn dat het moeiljelyk zou vallen de dertig-duizend Pruisfen weder te rug te krygen wanneer zy eens in Amerika zouden ontscheept zyn. Wy hebben uit het voorbeeld van Sileziën en Polen gezien dat die snaaken niet ligt hunne ingenomene posten weder ontruimen. Het staat nog te vreezen dat wanneer zy meester van Holland waren, hen de lust mogt bekruipen van zich ook in de nieuwe waereld of zelfs in Oost-Indiën vast te nestelen.

Z Y N E M.

Uwe redenen, Mylord, zyn voor my straa-
len van wysheid. Maar wat zegt gy van den
yver welken deeze Monarch voor den gods-
dienst begint te toonen? Hy bemoeit zich thans
met alle zyne Ministers wel sterk aante bevelen,
dat zy van zyne Onderdaanen goede christenen
maaken.

L O R D

L O R D N O R T H.

Ik verbeelde my dat die oude vos niet zonder oogmerken dusdanigerwyze handelt. Zoude hy 'er niet meê voor hebben, de Bostoniaansche ylhoofdige Puriteinen wat zand in de oogen te werpen? Want zyne wat te ruime verdraagzaamheid heeft hen gantsch niet gunstig voor hem ingenomen. Ik heb geen zin in deeze Monarchie: zy is niet te vertrouwen, Zy moet nog op eenen vasten voet gebragt worden, en dit is het waar na zy verlangt. Zy bestaat thans enkel door het vernuft van haar Opperhoofd en door eene regeering, welke ik militair noeme, om een vernis te leggen op het denkbeeld van de allerstrengste alleenheersching die immer plaats greep: eene regeering voor de Onderdaanen schadelyk, voor Europa verôntrustende en voor zyne Bondgenooten onnut, ten zy dezelve zeer goedertieren met den Monarch omgaan.

Z Y N E M.

Tot wien staat ons dan onze toevlucht te nemen?

L O R D N O R T H.

Van Zweden hebben wy niets te hoopen. Die kroon is al te zeer verkleefd aan het huis van Bourbon. De Koning van Denemarken zoude ons kunnen te hulp komen. Ik vrees maar dat

hy, om eenige bezittingen in Amerika, die de Franschen of de Rebellen wel ligt in hunne kluiven zouden nemen, wat aarzelen zoude in zich voor ons te verklaaren. Ten anderen zoude deeze Monarch mischien meenen het belang van zyne Onderdaanen te verwaarloozen, als hy die Mogendheden ging vertoornen die zulke goede kalanten zyn in den koophandel met scheeps-amunitien, welke dit armoedig land als het ware Peruviaansche schatten aanbrengt.

Z Y N E M.

Och! spreek my toch van dat Hof niet meer. Myn hart begint te bloeden, en myne traanen ontvlieten my op het gedenken aan myne arme Zuster, die frische bloem, die helaas! zoo vroeg voor haaren tyd wreedelyk is afgesneden. Wat ben ik gebeten op de geenen die de onderhandeling deden afbreeken, waar by zy verloofd zoude zyn geworden aan den Prins van Oranjen!

L O R D N O R T H.

Mogelyk zoo dit huwelyk voortgang gehad hadt, zouden wy thans meer te wachten hebben van de landen welken deeze Vorst onder den naam van Stadhouder regeert. Ik zie maar al te duidelyk, Sire! dat wy geen staat moeten maaken op de hulp van de vreemde Mogendheden. Het zoude my niet verwonderen, uit hoofde van
de

de misfelyke voorstellen die zy ons dagelyks doen, dat eene van allen ons de stad Londen of de Bank tot eene schaêvergoeding of cautie kwam afteischen. De kleine Prinsjes van het Duitfche ryk zyn tot nog toe onze nuttigfte bondgenooten. Dat zyn wezenlyke vrienden, Sire! Zy zyn niet te vreden met ons hunne eere op te offeren: zy ontvolken hunne staaten: zy zenden ons de bloem hunner onderdaanen: wy stoppen hun zoo maar wat in de hand, om matresfen en *castratos* te onderhouden. Dat zyn waare vrienden, Sire! Ik wenschte wel dat wy even zoo veilig konden aangaan op de goede woorden die ons de Hollanders geven.

Z Y N E M.

Ik denke dat wy op deezen den meesten staat mogen maaken. De Prins van Holland, ik wil zeggen de Prins van Oranjen, is Engeland zeer genegen, zoo om dat zyne neiging als om dat zyn belang hem daar toe aanzet. Als hy eens party kiest, staat hy vast op zyn stuk: hy gebiedt zyne meesters; dierhalven, hem hebbende, hebben wy alles: of zouden wy de Staaten-Generaal of de natie nog moeten ontzien?

L O R D W E Y M O U T H.

Toegestaan dat de Prins daar te lande zoo veel macht heeft als de Groote Heer te Constantinopolen,

len, zoo moet men echter altoos schroomen dat eene natie die ons meer vreest dan bemint, het hoofd eens zal opsteken, wanneer wy maar een oogenblik verzuimen of ophouden voor haar ontzagchelyk te schynen. Met een woord, ik weet niet of wy niet beter gedaan hadden, dat wy de Staaten van het land op onze zyde hadden zoeken te krygen, in plaats van den Prins.

ZYNE M.

Is het uw geheugen ontsnapt, Mylord, wat 'er met zekeren, ik weet niet welken kleinen Jonkheer daar te lande gebeurd is, enkel om zyne oppositie tegens het herwaard zenden van de Schotsche troepen die in dienst van den Staat zyn?

L O R D N O R T H.

Ik heb die zaak wat oplettend beschouwd, om daar uit tot het wezenlyk karakter dier natie te besluiten. Die zelfde Jonkheer, van een woelzieken geest, stout, een minnaar van nieuwigheden, gelyk alle scheurmaakers doorgaans, ondernam ook sommige Landlieden vry te pleiten van eenige diensten, welken hunne Heeren van hun vorderden. Zie, dusdanigerwyze zyn in oude Republieken en nog hedendaags in onze Koloniën, heerschzuchtige Leiders begonnen met de genegeheid des volks te winnen om eene revolutie te bewerken. Het is waar, de Prins is de dupe
niet

niet geweest van deeze schoonschynende vaderlandsliefde. Wy hebben hem de gevolgen van dergelyk gedrag zoo wel voor de oogen gehouden, of liever, wy hebben zulk eene sterke cabale tegen den gemelden Edelman aangevoerd, dat hy van de vergaderingen van den Staat is uitgesloten geworden. Beter dienst kon men ons niet gedaan hebben. Dus was het kwaad met den wortel uitgeroeid. Het was eertyds de gewoonte op Poolfche ryksdagen, dat eenen te hardnekkigen tegenstander nedergesabeld wierdt, om de stemmen te verëenigen. In de Republiek der Nederlanden, alwaar deeze ongerymde eenstemmigheid insgelyks verëischt wordt om zaaken van belang te beslissen, stelt men wel zachter middelen te werk, maar die niet minder raak speelen. Ik begon my te vleijen, dat de uitdryving van deezen Jonkheer iets voordeeligs zonde te wege brengen. Ik meende zelfs te moeten besluiten, uit deezen geweldigen inbreuk van het heilig recht, welke alhier eene algemeene opschudding veroorzaakt en den naam van dien Hollander naast die van SYDNEY en HAMPDEN geplaatst zoude hebben, dat de Republiek geen aanwezen meer hadt en dat de Stadhouder 'er volstrekt despotiek regeerde. Ik vreeze dat ik wat te voorbaarig geoordeeld hebbe. Ik verneem dat de gemelde Edelman aangezien wordt als een Brutus, als

48

een tweede Oldenbarneveld, als een martelaar voor het Vaderland. Ik hoor dat de Fransche of anti-stadhouderlyke party allerwegen in dat land zeer bedenkelyke opgangen maakt; en dat 'er eene overstroming van publieke oproerige schriften is, waar in de Prins alzoo zeer mishandeld wordt, als U. M. in de Engelsche nieuwspapieren kan zyn. De vryheid van de drukpers is toch eene gevaarlyke zaak. Deeze gisting onder een volk, van natuure zoo stil, zoo lydzaam, zoo zachtmoedig, doet my waarlyk beducht zyn voor eene droevige uitkomst.

ZYNE M.

Ik hebbe in dat land mynen getrouwen Minister den Ridder YORKE: een doorkneed make-laar in staatszaaken, en een schrander hoveling van zyn beroep; want 'er is nog al eene hofhouding in dit gemeenebest. Hy heeft 'er reeds meer dan twintig jaaren geresideerd. Wy doen heel anders dan het hof van Frankryk, het welke deszelfs Ministers geenien tyd gunt om hun ampt te leeren inzien. Ik mag my beroemen wel gediend te wezen. De ridder kent het sterke en het zwakke van het land. Door eene gepaste uitdeeling van eenige duizenden guinjes aan hongerige schryvers en gulzige magistraatsperfoonen, zal onze party, welke daar en boven sterk door den

Prins

Prins wordt voorgestaan, altoos in Holland op de Gallikaansche de bovenstem voeren.

L O R D N O R T H.

Om u voor de vuist myne gedachten te zeggen, deeze natie is meer aan ons gehegt door het belang van sommige Particulieren, dan door het nationaal belang. Indien de Hollanders hunne fondzen in Engeland konden reälizeeren, zouden zy mischien reeds tegens ons uitgeborsten zyn. Het is eene goede staatkunde geweest deeze winzuchtige natie dus aan eenen band te leggen: wy hebben ze behendiglyk tot den toestand gebragt van eenen schuldëischer, die zynen schuldenaar ontzien moet uit vrees van aan hem een bankeroet te lyden: tuschen ons, ik weet niet dat zy thans om eenige andere reden aan ons verbonden is.

Z Y N E M.

Het is jammer dat de Stadhouder niet volstrekt souverain is. Hy is door de uiterlykheden bepaald; en deeze uiterlykheden zyn nog al iets. Ik weet wel dat het mynen waarden Coufyn niet aan de lust ontbreekt, om zynen naam in de luisterryke catalogus der souveraine Vorsten geplaatst te zien: wy doen ons best om hem tot die groote onderneming aan te moedigen;

gen: wy stellen hem geduurig voor oogen met hoe weinig moeite de eerste Magistraatsperfoon van Zweden voor eenige jaaren eene dergelyke omkeering heeft te wege gebragt. Ik begin te vreezen dat het hem aan driestheid en behendigheid mangelt. Zoo hy dien sprong te boven kwam, mogten wy ons vleljen, nadien wy hem in alles naar onze hand kunnen zetten, dat wy deezen kleinen staat geheel en al zouden bestieren, dat wy deszelfs springveëren naar welgevallen zouden vastmaaken, en deszeifs beweegraderen volkomen naar ons belang zouden laten rollen.

L O R D N O R T H.

Sire ! Ik twyffel zeer of zulk eene revolutie, welke al zoo langen tyd onzen harten-wensch en de bedoeling onzer staatkunde uitmaakt, wel zoo gemakkelyk en zoo voordeelig zoude vallen als men in het gemeen geneigd is te geloven. Ik zou veel meer beducht zyn dat de Stadhouder, met eenen luisterryken tytel bekleed, de paalen van zyn gezag te naauwer zoude ingepalmd zien; en dat deeze tytel zyne gangen verdacht, en zyn' perfoon gehaat zoude maaken; ook mogten zyne onhandelbaare Onderdaanen, by de geringste misnoegdheid, naar het voorbeeld hunner voorönders, wel ligt tegens hunnen nieuwen Souverein, te deerlyk zamen-spannen.

spannen. Sire! Ik redeneer alleen volgens de jaarboeken van dit volk en uit myn gedaan onderzoek wegens deszelfs tegenwoordige gesteldheid.

Z Y N E M.

Uwe aanmerkingen, Mylord, geven my een nieuw licht. In der daad, ik geloof dat de Batavier wat zweemt naar onze oude Britten, die hunne schouderen slaafachtig hebben willen vlyën onder het juk van eenen *Protector*, en dien de tytel van Koning altoos hard is gevallen. Waarlyk, de toestand van eenen Britschen Monarch is wel lastig. Ik ben dan gedrongen toe te stemmen dat de Prins van Oranjen gelukkiger en zelfs machtiger zal zyn met den zedigen tytel van Stadhouder, dan met de ydele praal der koningklyke waardigheid.

L O R D N O R T H.

Ten ware hy middel kon vinden tot de oprechting van eene enkel militaire regeering, op den voet van die van zynen Oom. Nu het lot geworpen is, hebben wy niet anders te doen dan ons meer en meer van zyne geneigtheid te verzekeren, en hem geduurig vaster in onze belangen te wikkelen. Indien hy dan al eenigen tegenstand by de republiek mogt ontmoeten, zoude men hem de leus kunnen geven, van de mis-

misnoegden te stillen met behulp van zyne militie, ondersteund wordende door de beste Pruisische soldaaten, en Hanoversche troepen, die men in Holland zoude kunnen overvoeren, onder voorwendzel van ze naar Engeland te zullen inschepen.

Z Y N E M.

Men zegt dat deeze natie in der daad dagelijks grimmiger tegens ons wordt. Mogelyk ware het dienstig van ons aangenomen systhema af te zien, waar by wy onder de hand onzen Scheeps-Bevelhebberen aanzetten ter besnoeiing van hunnen koophandel, terwijl wy in het publiek dat gepleegd geweld afkeuren. Zoude het ook niet genoeg zyn, hunne schepen te berooven, zonder juist het scheepsvolk te mishandelen en te verminken?

L O R D N O R T H.

U. M. advys zou zeer goed wezen, by al dien wy met min hebzuchtige lieden te doen hadden; maar deeze natie is zoodanig gretig op winst gesteld, dat men dezelve door de geweldadigste middelen in toom moet houden.

Z Y N E M.

Bedenkt gy niet dat de Franschen oplettend zyn om het misnoegen der Hollanderen aan te stoken,

stoken, en dat zy niets verzuismen om hen tot de uithaasting van het zelve aan te zetten?

L O R D N O R T H.

Er zyn te veel drangredenen die hen beletten zich tegens ons te verklaaren. Wat hun eergierigheid betreft, die bestaat in hunne winzucht. Zy zyn gewend aan deeze beledigingen, gelyk wy aan hunne klachten. De tegenwoordige geneigdheid van de Staaten is wel niet zoo als ik dezelve gaarne had, doch ik wanhoop nog niet hen over te haalen om ons de subsidien te verleenen, welken by de traktaaten gestipuleerd zyn.

Z Y N E M.

Daar komt hunne Ambassadeur: wy zullen met hem breeder spreken.

VTFDE ZAMENSPRAAK.

DE HOLL. AMBASSADEUR

EN

LORD NORTH.

LORD NORTH.

Gy weet, Mynheer de Reprezentant van onze goede en getrouwe Bondgenooten, dat wy, zedert eenige jaaren, het gedrag uwer Meesters te onswaart niet veel kunnen pryzen: gy weet dat onze Koloniën, het meerdergedeelte der oorlogsbehoefkens, waar door zy in staat geraakt zyn zich tegens ons te verzetten, uit de hand van uwe Kooplieden ontfangen hebben: dit zyn krachtige bezwaarnissen tegens u-lieden: echter is de oude gene- genheid van Zyne M. voor de Republiek nog dezelfde: Hy—

DE AMBASSADEUR.

Hy weet wel dat een staat niet verantwoorde- lyk zou kunnen zyn, voor alle de sluikhandel- ings van byzondere perſoonen; dat de hebzucht
met

met de gestrengste plakATEN den draak steekt; en in de best verzekerde havens een gat vindt: zoodanig is de geest onzer natie. De souverain zelfs moet dit by oogluiking dulden: gave God dat de andere volken nimmer den vreemdeling bezochten, dan om denzelven van gerieflykheden te voorzien waar van de invoer door eene staatkundige wet ware verboden! De Republiek meent in tegendeel u de sterkste verwytingen te moeten doen: het geduurig nemen van onze schepen, het geweldig mishandelen van onze matrozen, zyn bezwaarenissen, welken door geenerleije reden van staat zyn te billyken. Ondertuschen weest verzekerd, dat myne Meesters niets zoo vierig wenschen als met u-lieden in goede verstandhouding te leeven.

L O R D N O R T H.

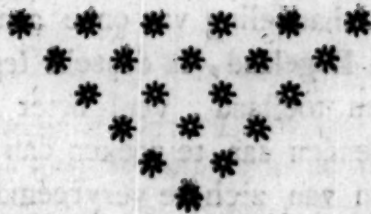
Het is niet genoeg in goede verstandhouding te leeven. Begrypt gy niet, dat uw belang thans meer dan ooit medebrenge met ons eene lyn te trekken, en Frankryk te dwarsboomen, welke vyand, door zyne eigen lunkelyke handelwyze en haatelyke onderscheidingen, duidelyk doet zien hoe zeer hy u verächt, en hoe hard uwe toestand wezen zou, in geval deeze heerschzuchtige en verradersche Mogendheid, die 'er op toelegt om alles van een te scheuren, om alles op te

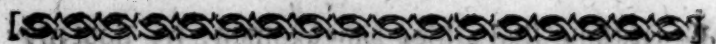
flokken, eens tot het meesterschap kwam te geraken.

DE AMBASSADEUR.

Ik wil voor u niet ontveinzen, Mylord, dat het gedrag van Frankryk jegens ons, niet aan alle de burgers van de Republiek even eens gevaarlyk voorkomt: wy zyn echter verre af van 'er genoeg in te nemen: dan, vermits wy niets zonder de eensgezindheid kunnen uitvoeren, kan ik 'er u niets van zeggen, dan dat gy alles te hoopen hebt van de gevoelens welken het gedrag van Frankryk in de waare Patriotten verwekt heeft. Ik twyfel niet of het antwoord van myne Meesters nopens de opëisfching van de fchepen, welken Paul Jones genomen heeft, als mede van den byftand, die by de alliëntie tusfchen de twee natiën is bedongen, zal wel naar uw-lieder zin uitvallen. Intusfchen zoude ik u raaden order te ftellen tot het meerder respecteren van onze vlag: want ik wil u niet verbergen, dat de voorige geweldenaryën zeer veel invloed kunnen gehad hebben op de goedwilligheid onzer medeburgen. Men moet die woelige ftad Amsterdam wat ontzien, daar zy over alle de andere fteden wil heen zitten, onder het ydele voorwendzel van de Nederlandsche vryheid te verdedigen. Er is zoo even een Koopman uit
die

die trotſche ſtaad alhier aangekomen: hy doet my
 zyn beklag uit hoofde dat ik het belang der ne-
 gotie niet genoeg voorſta: hy durft zich in be-
 dreigingen tegens Engeland uitlaaten: het is der
 liefhebbery van uwe Lordſchap waardig deezen
 menſch te hooren ſpreken, ten einde van de
 geſteldheid der natie te kunnen oordeelen, en
 hem te bevredigen door ten minſten wat goede
 woorden te geven.

ZESDE ZAMENSPRAAK.

DE AMBASSADEUR,

LORD NORTH,

EN

EEN AMSTERDAMSCH KOOPMAN.

DE KOOPMAN.

My dunkt, Mynheer de staatsdienaar van Zyne B. M. dat gy geene zyde zult spinnen by de mishandeling van onze arme kooplieden, en dat Engeland, in deszelfs tegenwoordigen neteligen toestand, veel beter zou doen, nieuwe Vrienden aan te zoeken dan zyne oude Bondgenooten van zich te vervreemden. Men tast onze schepen aan, men rooft onze goederen, men slaat onze matroozen den kop in of armen en beenen aan stukken. Gy wilt my wel toestaan dat deeze handelwyze niet poliet en ook niet politiek is.

L O R D N O R T H.

Ik twyffel geenzins, myn vriend, of gy verstaat u de koopmans-rekening uitnemend wel: maar de *politica* of staatkunde is eene gantsch andere

dere wetenschap; en gy kunt niet beter doendán u blindelings houden aan de uitspraaken van uwe Heeren-Staaten: deezen weten wel dat, als de kooplieden hun zin hadden, derzelver buitenspoorige ontwerpen alleen dienen zouden, om de kroon van Frankryk, die eeuwige vyandin van algemeene rust, van godsdienst en volksvryheid, tot eenen gevaarlyken trap van aanzien te verheffen. Gy volgt alleen uwe begrippen van tegenwoordig en byzonder belang; maar in het toekomende hebt gy geen doorzicht: het groote belang van den staat valt niet onder uwe beschouwing, welke het druk genoeg heeft inden engen kring van uwe kantooeren en pakhuizen.

DE KOOPMAN.

Met believen van uwe Lordschap, ik zie niet welk gevaar onze godsdienst in de tegenwoordige omstandigheden kan loopen: ik zie geene betrekking tusschen het nemen van onze schepen en de canons van het Dordsche synode, tusschen het masthout der schepen en de disputen over 's menschen elende: maar ei lieve! het verlicht en doorziend oog der groote heeren en der koningsgunstelingen, gaat over zoo veele onderwerpen, welken aan het zwakke en bepaalde toezicht van ons particulieren ontsnappen! Vergun my slechts u te vraagen hoe het komt dat die volksstem wel-

ke u onôphondelyk toeriep, „ Gy zult Ame-
 „ rika nooit wederom krygen, te vuur en te
 „ zwaard; Frankryk zal tegens u opkomen; Span-
 „ jen zal wel haast volgen, en zoo meer:” hoe
 komt het, mag ik vraagen, dat in weêrwil van
 alle uw fraaye staatkundige speculatiën, het ge-
 meen beter gegist heeft dan gy? Wy weeten
 slechts de dingen by de uitkomsten naar te gaan:
 de Franschen erkennen en beschermen thans de
 vryheid van uwe Koloniën, welke gy zoekt te
 vernietigen: wat belang zouden zy hebben in de
 onze te bedreigen? Gy daar en tegen legt 'er op
 toe om onzen koophandel geduurig te dwarsboo-
 men: en ik durf gerust voorspellen, dat indien
 gy met betrekking tot ons, geen ander fisthema
 aanneemt, gy ons zoudt kunnen noodzaaken, ge-
 weld met geweld te keer te gaan, volgens de
 groote wet der natuur, welke alzoowel te ach-
 ten is als uwe politica of staatkundig recht, waar
 van ik gaerne beken niets te verstaan. Ik ben
 om deeze reden over zee hier heenen gereisd.
 Ik ben niet alleen gekomen om u de schepen weder
 af te vraagen, welke uwe kapets my ontnomen
 hebben: maar ik ben hier ook om u te beduiden,
 dat gy alles te duchten hebt van de tegenwoor-
 dige gesteldheid der gemoederen in Holland.

LORD

L O R D N O R T H.

Het schynt dat zoo het aan u-lieden stondt, u-we medeburgers geen zwaarigheid zouden maaken in de party van Frankryk te kiezen.

D E K O O P M A N.

Dat is geene onāartige strikvraag: alles wat ik u daar omtrent kan zeggen, is dat de Franschen ons verre hadden kunnen brengen, indien zy spaarzaam met ons hadden weten om te gaan: ik hebbe eenen tyd gezien wanneer men in Holland byna als uit eenen mond tegens Engeland uitvoer. Deeze eendrachtelyke zamenspanning moest noodwendig invloed gehad hebben op de collegiën van den Staat. Het Fransche hof hadt, om ons ten eenemaal over te haalen, niet meer te doen gehad, dan ons de maat vol te meten van deszelfs vriendelyke behandeling. Welke voordeelen hadt het zelve niet mogen verwachten van onze Republiek, die zulk een sterk belang heeft in de onāhangkelykheid van Amerika, en op Engeland gebeten was, by aldien het, naa de werving van deszelfs zeemacht en de bykomst van Spanjen, 'er op toegelegd hadt om onzen Stadhouder te winnen, in plaats van denzelven te tergen, en vervolgens ons nog meer voordeelen in den koophandel hadt aangeboden, tevens met de vernieuwing van onze oude alliantien! Het ware vermogende geweest om het ge-

heele fyfthema van Europa om te keeren. De oorlog zoude geëindigd zyn, Engeland beperkt binnen de paalen welken de natuur aan het zelve heeft voorgefchreven, en Amerika onafhankelyk erkend. Dan, Frankryk heeft nog zyne belangen noch het karakter van onze natie gekend. Het fchynt als of het zelve ons verächtelyk voor eene onderhoorige mogendheid heeft aangezien; het heeft niet gefchroomd bedreigingen te oeffenen, welke door deszelfs vyāden breed zyn uitgemeten: het heeft kunnen goedvinden eigendunkelyke fchikkingen te maaken waar door de zaaden van achterdocht in de gemoederen zyn opgefchoten.

DE AMBASSADEUR.

Landsman, gy hebt dit ftatkundig ftuk zeer wel gevat. Frankryk zal nimmer in ftat zyn, het bondeltje pylen uit de klaauw van den leeuw te rukken. Al kenden wy deszelfs flinkfche oogmerken niet, zo zouden wy ons door deszelfs ftatkunde evenwel niet in ftlaap laten wiegen. De achterdocht welke reeds plaats heeft gegreepen, zal altoos de fchaal ophouden tegens de wrok der zulken die meenen zich van Engeland te moeten beklagen.

LORD NORTH.

Ik verheug my in u dusdanige gevoelens te hooren uiten. Ik voorfpel my uit dezelve iets goeds voor

voor Groot-Brittanniën. Dit alles is een bewys van dat uw belang ten naauwsten verbonden is aan den welvaart van onze natie. Te vergeefs mogen de Franschen u benaauwd maaken voor eenen inval te land. Engeland zal hen zulk altoos beletten, door tuschen hen en u-lieden een bolwerk te plaatzen, het welk hunne wapenen en uiterste poogingen nooit zullen kunnen vermeesteren.

DE AMBASSADEUR.

Gy hebt gelyk, Mylord; maar wy hebben nog andere bolwerken tegens de Franschen. De Keizer zoude hen niet toelaten, zich rondsöm zyne bezittingen uit te breiden. Hy aanschouwt reeds hunne opkomst in Amerika met een yverzuchtig oog. En by aldien hy het ooit met hen eens ware, zouden wy dan niet onfeilbaar den grooten Frederik aan onze zyde hebben? Frankryk, verplicht zyne macht te verdeelen, zoude dan weinig tegens ons land kunnen uitvoeren; maar op zee, welk een gewigt zouden wy beiden niet leggen in de schaal waar in wy ons bevonden?

DE KOOPMAN.

Ik ben blyde te hooren dat dus ons aanwezen niet volstrekt afhangende is van de bescherming der Engelschen. Ik wil u niet verbergen, My-

lord, dat uwe natie thans weinig liefhebbers in Holland heeft. 'Er zyn een menigte Patriotten die van verlangen branden dat men de gelegenheid by het hair vatte om de smaadheden te wreeken welken zy ons onophoudelyk aandoet. By voorbeeld, is 'er iets verfoeijelyker dan het duivelsch *point d'honneur* van uwe matroozen, die jaarlyks een aanmerkelyk aantal van onze schepen doen vergaan, enkel door de onbeschofte weigering van wat af te houden, wanneer hunne schepen, grooter en zwaarder zynde dan onze ligte koopvaarders, dezelve in een naauw vaarwater komen te ontmoeten? Zyn die grillige eerbewyzingen, welke zy ons dwingen hunne vlag aan te doen, niet de droevige oorzaaken van alle hunne geweldenaryën en feitelykheden aan ons gepleegd? En zyn wy niet eene onafhankelyke mogendheid, zoo wel als zy-lieden?

L O R D N O R T H.

De zaak is niet, myn lieve vriend, te beffissen of uwe Republiek eene onafhankelyke mogendheid zy dan niet. Zy is onafhankelyk, niemand betwist haar zulks. Maar zy is eene mogendheid van den tweeden rang: gy-lieden zyt nog jonge en tedere kinderen: gy moet eerbied toonen aan volwasfen en ouder lieden. Gy valt wat haastig, Mynheer de hout-, koorn en kaas-kooper.

kooper. Myne zaaken roepen my elders; ik laat u by den Heer Ambassadeur, die u wegens de billykheid en gemaatigdheid van ons gedrag in het breede zal gelieven in te lichten.

Lord North uit.

DE AMBASSADEUR.

Het behaagd my dat gy de belangen van uw vaderland zoo yverig voorstaat, Mynheer. Ik ben amptshalven genoodzaakt my menigmaal te onthouden van de Engelschen zoo raauw toe te spreken als zy verdienen: wy moeten ze omzichtig behandelen om dat wy als nog niet in staat zyn van ze te trotseeren, Zy zyn nog al gewillig om ons de goederen die zy ons ontrooven, te betaalen: wy moeten daarom niet te luid schreeuwen; echter moet het altoos schynen als of men ons veröngelykt, en grootelyks veröngelykt. Zoo zy de verminkte lyven weder konden herstellen of de ontzielde weder levendig maaken, zulks zou nog al zoo goed zyn: maar geduld! Indien wy ons wilden verdedigen, zouden we nog meer dooden en gekwetsten bekomen. De Engelschen zullen altoos by slot van rekening de dupes wezen van hunne geweldige staarkunde. Door ons alles te betaalen het geen zy ons ontnemen, worden ze zoo wel als de Franschen van ons geproviandeerd. Dus
ver-

verydelen zy zelven hunne Acte van navigatie. Gy moet ondertusfchen voortvaaren met requesten tegens hen in te leveren.

DE K O O P M A N.

Wat is de staatkunde eene verhevene wetenschap! De schellen beginnen my van de oogen te vallen: ei lieve! leidt my nog wat dieper in de hof-geheimenissen.

DE A M B A S S A D E U R.

De Engelschen verbeelden zich dat wy slechts de poppen zyn die zy naar hun welgevallen doen dansen; en ondertusfchen houden wy hen voor den zot: zy hebben gemeend dat wy ons aan hunne zyde zouden voegen: wy hebben hun be-
duid dat wy slechts naar het oogenblik wachtten dat onze zeemacht op eenen achtbaaren voet zoude gesteld zyn, en onze landtroepen vermeerderd, ten einde de frontieren tegens de Franschen te dekken. Gy weet dat de Staaten in der daad wegens deeze twee punten gedelibereerd hebben: de resolutiën zyn agter de bank gebleven, gelyk men wel vooruit denken kon: wy belooven middelerwyl eenen gewenschten uitslag. Om hen te beter om den tuin te leiden, scheenen H. H. M. gereed tot de inwilliging van hunnen eisch, om af te zien van het vrye
trans-

transport der scheeps-behoefstens; maar de zaaken waren derwyze bestoken dat de gevolgen deezer deliberatie op het onverwachtst door de stad van Amsterdam wierden belet. Door deeze slimme staatkunde gebeurt het dat de Engelschen ons zelfs verplicht zyn voor het geene wy ten hunnen behoefte schynen te willen uitvoeren; en dat, ons recht tot eenen vryen handel in volle kracht blyvende, wy hen eerlang zullen kunnen voorwerpen dat het nemen van onze schepen eene inbreuk is waar door wy gewettigd zyn de secoursen te weigeren, welken by de traktaaten zyn bedongen. Zy vorderen thans deeze secoursen van ons; zy begeeren twee schepen te hebben welken door eenen Amerikaanschen Zee-roover in Texel opgebracht zyn: zy zouden reeds hun antwoord wech hebben by aldien de Franschen hadden weeten Plymouth te bombardeeren en de Engelsche vloot onzichtbaar te maaken.

DE KOOPMAN.

Uwe Excellentie vertelt my wonderlyke dingen.

DE AMBASSADEUR.

De wezenlyke staatkunde van onze Regeerders bestaat thans in het doorgaands met Jantje van Leiden af te leggen, en zich zorgvuldig te wach.

wachten van in de buitenlandsche geschillen deel te nemen. De rol dien ik hier moet afhaspelen is waarlyk niet gemakkelyk: ik moet dit hof in de hoop laten dat men deszelfs begeerte zal inwilligen, om voor te komen dat het ons noodzaake de van ons aangenoomen voordeelige neutraliteit te verlaten, en om den tyd te rekken, terwyl wy de koe melken die onze zotte nabuuren by de hoorens en den staart vatten.

DE KOOPMAN.

Maar staat het niet te duchten dat een zoo slim hof door onze bedoelingen zal heen zien, en het daar naar aanleggen?

DE AMBASSADEUR.

Wy hebben een schappelyk excuus in de werktuiglyke gesteldheid van onze regeeringsvorm: het belang van onzen Stadhouder ligt in de begunstiging van Engeland: onze algemeene Staaten volgen veelal den grooten invloed van dit Hoofd: dus is dat gantsche Ligchaam in het gemeen voor de Engelschen: doch onze Republiek is uit veele andere Ligchaamen zamengefeld: de byzondere Staaten en Steden hebben een verschillend belang; deezen hebben het recht van Ja of Neen in de deliberatiën; en zie daar de groote zuil waar op onze uitwendige vryheid
en

en onze inwendige rust gegrond is. Wy kunnen geene party kiezen dan met instemming van allen: des is het noodig dat de voordeelen duide-lyk gekend worden, alvorens wy ons in eeni-gerhande onderneming zullen inlaten. Dit even-wigt is een meesterstuk van staatkunde; wel is waar dat wy door hetzelfde weêrhouden worden van eene rol in de zaaken van Europa mede te spelen: doch hoe duur zou ons die rol niet komen te staan! Is de stille rust niet verkiesbaar boven de opzigtelykheid? De vreemdelingen achten onze constitutie ongerymd te wezen: maar zulks is enkel om dat zy ons niet naar hunnen zin kunnen zetten. Ik zelf ben zomtyds genoodzaakt met hen eene taal te voeren: ik ben het eerst gereed in tegens den langzaamen en moeiljyken tred van ons staatkun-dig lastdier uit te varen: ik moet de Engelschen wel wat ophullen: gaerne zagen zy dat wy hen naarvolgden in hunne overhaaste beraamingen. Frankryk stampvoet van ongeduld. Het houdt niet op van ons voor te werpen dat wy onze eere en onze belangen veronachtzaamen, als of wy onze eere en onze belangen niet reeds beter dan Frank-ryk verstonden. Wat heeft deeze kroon ge-meend zich wel af te flooven, door nog ten laat-sten den invoer van Noordhollandsche kaas te verbieden?

DE KOOPMAN.

En hier in heeft zy drommelsch mis getast. Toen ik van Amsterdam vertrok, zag ik een groote menigte kaas inschepen: my wierdt gezegd dat dezelve naar Frankryk moest: dat het edikt des konings de kaazen slechts van geboorteplaats hadt doen veranderen, en dat menze thans niet anders dan Zuidhollandsche kaazen noemde. Ik moet uwe Excellentie nu eene vraag doen, naamelyk of wy niet in staat zoude zyn onze onzydigheid tevens met onze achting en fatzoen te bewaren?

DE AMBASSADEUR.

Wy moeten in acht nemen dat, gelyk alle menschelyke constitutiën de onvolmaaktheid ten deel hebben, alzoo het fysthema van ons zevenvoudig verbond gantsch niet zonder gebreken is. De verscheidenheid in de belangen en de bedoelingen laat niet toe, in het binnenste van het land, alles tot eene evenmaatige geregeldheid te brengen. Men moet bekennen dat 'er aan onze marine veel ontbreekt om op eenen achtbaaren voet gesteld te zyn. Het is wel zeer ongelukkig voor ons, dat wy, ten allen tyde meer dan duizend koopvaardyschepen op zee hebbende, geene reguliere bescherming aan dezelve kunnen verleenen. Wy hebben niet, gelyk Frankryk en Engeland,

geland, eene vaste en altoos in dienst blyvende zeemacht. Daar en boven moeten wy schroomen de Engelschen te verbitteren, nadien zy ons jaarlyks een inkomen te betaalen hebben van omtrent 1,570,000 Ponden Sterling, het welk, de wissel à 36 $\frac{1}{2}$ gerekend, op meer dan 16,956,000 Hollandsche Guldens uitkomt. Gy zult my wel toestaan dat eene somma van byna zeventien millioenen die wy jaarlyks uit Engeland ontfangen, eenige aanmerking verdient.

DE KOOPMAN.

Het komt my voor dat het thans der liefhebbery van het een of ander vaderlandminnend Genootschap zoude waardig zyn, tot eene prysvraag op te geven: „Of men wel zyn geld in de Engelsche fondzen kan beleggen en tevens een goed Medeburger wezen?” Indien wy de waardy van dit geld in ons land hadden, hoe zeer zoude zulk eene vermeerdering van contanten, door den intrest van het geld te verminderen, niet strekken om den koophandel aan te wakkeren, als mede om nuttige ondernemingen te begunstigen, het zy inwendig, door het droogmaken van plasfen en meiren en het bebouwen der heiden, het zy uitwendig door het bevorderen van nieuwe en grootsche speculatiën gelyk wy eertyds pleegen te hebben? Welk! eenelmenig-

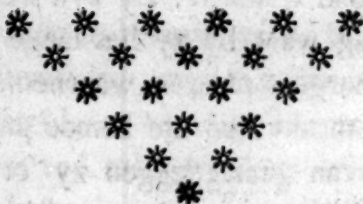
te bankeroeten zyn 'er door de ryzing van den intrest van het geld niet veroorzaakt en wat hebben wy 'er niet al nuttige takken van negotie door verloren? Het is waar dat onze Renteniërs hun geld in het land beleggende, de groote inkomsten zouden moeten misfen, welken zy uit de beleeningen van vreemde mogendheden trekken; maar heeft de noodwendig aan hunne ledige levenswyze verknochte weelde, niet wederom ruim zoo veel in den schoot der vreemde ftaaten doen te rug vloeijen, als de meerder intrest boven den zulken welken zy in het vaderland zouden genieten bedraagt? In allen gevalle zouden zy als hunne vooröuders arbeidzaam moeten zyn: hun geld zonde onbetwistbaar meer voordeel doen aan den Staat door de produkten van den koophandel dan door de renten van de buitenlandsche fondzen. Heeft de nationaale handel niet meer dan nu gebloeid, en zyn wy niet machtiger geweest in den tyd toen wy niets wisten van de agiotagie, dat roekeloos fyfthema, het welk alleen ftrekt om onze eerlykheid uit te roeijen, onze zeden te bederven en ons vaderland dermaate flaafsch te doen afhangen van vreemde mogendheden, dat deezen ons by de eerfte knellende ongelegendheid of by het geringfte misnoegen kunnen ruïneeren? met een woord, ik stel vast dat de laagte waar in de Republiek thans, he-
laas!

laas! te oogenschynelyk vervallen is, alzoó zeer
spruit uit deeze verfoeijelyke agiotagie als uit de
oorlogen waar in de staatkunde en heerschzucht van
Groot-Brittanniën haar heeft gewikkeld gehad.
Zie daar de reden waaróm wy ons in de nood-
zaakelykheid bevinden, van mogendheden naar
de oogen te moeten zien, die kwalyk nemen
durven dat wy het goed verstand bezitten van
ons niet met dezelve den hals te willen breken.

DE A M B A S S A D E U R.

Dit zyn nieuwe inzichten: gy hebt dit onder-
werp zeer wel doorgedacht. Wat den staat onzer
marine betreft, ik hebbe 'er dit by te voegen,
dat onze Zee-Officiers noch genoeg geëerd noch
genoeg beloond worden. Zy zyn weinig gehegt
aan eene vlag waar by zy het laage beroep van
Proviandbezorgers moeten waarnemen. Doen
zy het, zo maakt hen die bemoeijing eenigzins
bekrompen van geest: leggen zy 'er zich al te
flordig op toe, zo worden ze bedrogen. Zy
hebben geen lust om het volk aan behoorlyke
oeffening en scheepstucht te gewinnen, zynde
zulks de moeite niet waardig voor eenen enkelen
tocht, waar na het zelve doorgaans weder wordt
afgedankt: ook zyn zy, om daar toe de verëisch-
te gewilligheid aan te treffen, te zeer gehaat by
het volk, uit hoofde van de slechte mondkost,

welke zy, daar en boven nog in behoefde rantsoenen, om eene beurs te maaken, aan het zelve laten uitdeelen. Ik denke dat het op de been houden van éene sterke landmillitie, ter bescherming van de frontieren, welken, gelyk ik Lord North aantoonde, geen gevaar kunnen loopen, ons te veel uitmergelt. Beter ware het deeze kosten te besteden aan de bescherming van onze kusten en van onze scheepvaart, waar in de grond van ons bestaan en de bron van onzen welvaart gelegen zyn. Het ontbreekt ons niet aan zeelieden vol yver en bekwaamheid.

ZEVENDE ZAMENSPRAAK.

LORD WEYMOUTH,
EN
EEN FRANSCH GEZANT.

DE GEZANT.

Ik kan uwe Lordſchap verzekeren dat Zyne Allerchr. M. niet zoo zeer ter harre neemt als eene negotiatie te beginnen, ſtrekkende ter volkomen wechneming van de rampen eens oorlogs, die niet minder nypende valt voor de inwoners van Groot-Brittanniën dan voor die van het Franſche ryk, en waar van het vooruitzicht voor u veel akelyker is dan voor ons.

LORD WEYMOUTH.

De onuitwiſchbaare ſchande van Frankryk ligt in het betoog van twee eenvoudige en byna ontegenzeggelyke waarheden: eerſtelyk dat 'er een diepe, vaste, en aan den kant van Engeland, oprechte en welmeenende vrede, tuſſchen de beide natiën beſtondt, toen de Franſche kroon met de gerevolteerde koloniën van Amerika verbin-

tenisfen aanging, eerst in het geheim en vervolgens bekend en openbaar: ten tweeden, dat deeze verbintenissen, volgens de meest erkende stelregels van het recht der volken en zelfs volgens den inhoud der thans tusschen de beide mogendheden plaats hebbende traktaaten, voor eene vredebreuk konden worden aangezien: gy hebt derhalven dien vrede verbroken, welke door de inschikkelykheid van Zyne M. gevestigd was.

G E Z A N T.

Gy verzwylt dat deeze voor eene groote natië ontëerende vrede, eene gedwongen fraaijgheid was, waar by de spyt en wraakzucht niet uit de gemoederen was wechgenomen. De Franschen hebben niet anders gedaan dan gy gedaan zoudt hebben in hunne plaats. Ik bid u, treed nog eens met uwe gedachten te rug naar het tydperk van de negotiatiën wegens den laatsten vrede. Herinner u met welk eene onbuigzaame trotschheid gy gebruik maaktet van de kans der overwinning, en hoe zeer gy snoefdet op uwe gedaane verrichtingen, die enkel daarom gunstig voor u waren uitgevallen, om dat gy ons onverhoeds in vollen vrede hadt aangestast. Louis XIV. was gewoon op het einde van zyne gelukkigste veldtochten, van roemruchtige conquesten af te zien, enkel om den nyd en de ge-

gevoeligheid uit het hart zyner vyanden te verbannen. Hoe durft gy van uwe inschikkelykheid spreken, daar gy op verre na niet zoo inschikkelyk zyt geweest als deeze Monarch, dien gy echter onöphoudelyk als hoogmoedig en heerschzuchtig afbeeldt. Men heeft u Canada, gedeeltelyk Louifiana, Florida, Caap-Breton, St. Domingo, St. Vincent, Terre-neuve, Tabago, Madras, Senegaal en ik weet niet wat al andere bezittingen in alle de waereld-deelen moeten overgeven: uwe gretigheid heeft alles ingeslokt: zyn dat dan de staaltjes van uwe inschikkelykheid? Moest gy niet gedacht hebben dat men zich aan zulke harde en smaadelijke voorwaarden niet onderwierp dan om onder de groote wet van de overmacht te bukken en eene zekere wraak-oeffening te beraadslagen? Niet dat ik een wzenlyk recht aan de overmacht toeschryve: ik oordeele niet naar het geene recht is, maar naar het geene geschied is: ik redeneer niet uit de wet-, maar uit de staatkunde. Ik meene dat elken staat een rang toekomt, geschikt naar deszelfs gelegenheid, uitgebreidheid en bevolking: de onderdaanen van zulk eenen staat voelen, in weêrwil van zich-zelfen, eene inspraak van hoogmoed, die evenredig is aan de sterkte der maatschappy welke zy uitmaaken: de toestand van zulk eenen staat kan wel door eene onverwachte

gebeurtenis in de laagte ploffen; maar nimmer worden daar by de natuurlyke neigingen tot het weder opstaan gesmoord, of de gevoelens der ingezetenen uitgedoofd. En schynt u ons tegenwoordig gedrag dan nog wonderlyk! Gy hebt de barriere in Europa en in de Indiën verbroken. Een van onze schryvers heeft by u zeer wel gezegd: „het ware ten hoogsten betamelyk voor eene natie welke in haar geheel eene wysgeerige natie wil hieten, dat zy zich zelve grenspaalen voorschreef, en tot verbazing van de geheele waereld, eene richterlyke en gemaatigde Mogendheid vertoonde.” Indien uw Ministerie kennis gehad hadt van het menschelyk hart, en eene groote natie gelyk de Fransche is, in haare vermogens hadt weeten te waardeeren; indien hetzelve daar en boven zyne eigen belangen hadt in acht genomen; zo zoude het ons niet gedrongen hebben om zoo veel af te staan. Gy hebt ons als vossen aangetast en als luipaarden de wet gesteld.

L O R D W E Y M O U T H.

Indien een vreemd vyänd de staaten van Zyne B. M. in Amerika hadt veroverd; en Frankryk, door een plechtig traktaat, zulk eene daad van geweld, waar door deszelfs nabuur veröngelykt wierdt, ondersteund hadt, niet tegenstaande deeze nabuur tevens deszelfs bondgenoot ware, zoude

de immers geheel Europa heftig uitgevaren hebben tegens zulk een onbillyke handelwyze, waar by de heiligste goede trouw, onder de menschen bekend, schaamteloos met voeten getreden wierdt. De eerste ontdekking en de onverpoozen bezitting van twee honderd jaaren herwaart, zyn immers voldoende tot staving van het recht van Groot-Brittanniën over de landen van Noord-Amerika, en van de opperheerschappy over het volk het welk zich aldaar onder de toelating en het bestier van des konings voorzaaten, heeft ter neêr gezet.

DE GEZANT.

Alle uwe Rechtsgeleerden zyn van gevoelen, dat de algemeene opstand van eene geheele natie geene rebellie kan genaamt worden. William III. was ongetwyffeld een vreemd vyänd ten aanzien van Jacobus II.; doch hadt Jacobus II. geen meerder recht op Groot-Brittanniën, dan George III. op de Amerikaansche koloniën? Laat ik, om de zwakheid van uw argument te toonen, onderstellen, dat de Amerikanen, het recht van de voorzaaten uws konings erkennende, eens lust hadden gekregen om den Pretendent of deszelfs zaak waarnemer als hunnen Regent uit te roepen? wat hadt gy daar tegen kunnen inbrengen? Zouden zy u niet hebben kunnen voorwer-

pen dat zy den wettigen eigenaar in het bezit stelden van een geürsurpeerd goed, en dat gylieden zelve den naam van Rebellen, en uw Vorst dien van Usurpateur verdient.

L O R D W E Y M O U T H .

Om dat een volk de teugels van het gezag of liever van de wetten durft in zyn geweld nemen; om dat het de wingewesten en de prerogativen van zynen fouverein heeft geürsurpeerd, en om dat het, tot slaving van zyne gewaande onafhankelykheid, vreemde alliantiën zoekt aan te gaan; mogen daarom de vreemdelingen deeze alliantiën aanneemen, deeze usurpatien bevestigen en die onafhankelykheid erkennen; of kunnen zy zulks doen buiten onderstelling, dat de oproerigheid meerder recht geeft dan een eerlyke oorlog, en zonder te dryven dat de rebelleerende onderdaanen, op eene wettige wyze, in het bezit zyn geraakt van het geene zy enkel geroofd hebben met verkrachting van de billykheid en versmading van de wetten?

D E G E Z A N T .

Dit zyn heel mooye spreekwyzen: men zou haast denken dat zy opgesteld waren om in een manifest gebezigd te werden; doch zy rusten niet te min op eenen valschen grondslag. Zy
zou-

zouden anderzins alle throonen aan het waggelen brengen, te beginnen met dien van George III. Gy weet wel dat niet een iegelyk in Europa, en vooräl in Engeland, van meening is dat de Amerikaanen rebellen zyn. Het is althans gantsch niet zeker dat hun kwaad fortuin hen tot zoodanigen maaken zal: hunne misdaad of hunne onschuld staat uit het lot der wapenen bewezen te worden: hebben wy, in deezen toestand van zaaken, het recht niet van hen by te springen, gelyk de Hollanders het recht gehad hebben van uwen William III. te ondersteunen, voor dat de overwinning zyne usurpatie gewettigd hadt, of gelyk Hendrik IV. en Elifabeth de onafhangelykheid der Verëenigde Nederlandfche Provinciën erkend en begunstigd hebben, zonder de toestemming af te wachten van de mogendheid welker rechten door derzelver verklaring gekrenkt wierden?

L O R D W E Y M O U T H.

Het was voor de Fransche kroon overgelaten, zich te beroemen wegens haare bestendige vredelievenheid, terwyl zy in het zelfde oogenblik door haare heerschzucht wierdt aangezet tot de uitvoering en erkenenis van eene daad van trouwloosheid, welke zonder voorbeeld is in de historie der volken.

De

DE GEZANT.

Ik hebbe ook al op deeze nieuwe declamatie geantwoord, met u te betoogen dat zelfs het gezag van Z. B. M. niet dan op voortgelyke voorbeelden gegrond is. Ik zoude u nog ten overvloede den bystand kunnen erinneren, welken gy, zoo in het openbaar als in het geheim, toegevoegd hebt aan de Rebellen van la Rochelle, van Ceyennes of van Corsica. Waren niet alvorens de rechten van u erkend, welken indeeze verscheiden plaatzen toekwamen aan Louis XIII., Louis XIV. en de Republiek van Genua die de haare op Louis XV. hadt overgedragen?

LORD WEYMOUTH

Naa alle de schuilhoeken van de kwaade trouw en looze veinzery doorgekropen te zyn, durft de Fransche kroon, in spyt der *verontwaardiging* van geheel Europa, openlyk te voorschyn komen met een plechtig traktaat, het welk zy *in het duister* heeft aangegaan met de onbekende Agenten der Koloniën.

DE GEZANT.

Uwe Koningin Elisabeth heeft meer dan twintig jaaren lang, onverpoozen betuigingen van vriendschap gedaan aan den Koning van Spanjen, ten zelfden tyde als zy een volk, het welk

welk zy zelf aan rebellie schuldig oordeelde, in het geheim van geld voorzag, en in het openbaar met troepen bystondt. Wat is het gedrag van Louis XVI. niet edeläartiger en oprechter geweest ! Hy heeft zyne gemaakte schikking niet langer voor u verborgen gehouden dan hy behoefde om een volledig beslag te geven aan een traktaat, het welk hy niet dan in het geheim kon tot stand brengen. Hy heeft voor u niet ontveinsd dat hy met blydschap deeze gelegenheid waarnam om mede een hand toe te steken tot de vernedering van eene Mogendheid, die in der daad te hoog gestegen was voor zyne gerustheid. Indien dit gedrag, gelyk gy zegt, verontwaardiging by geheel Europa heeft verwekt, waarom hebt gy dan, daar gy het zelve zoo menigmaal tegens ons in het harnas gejaagd hebt, thans niet ieder een de wapens tegens ons doen opvatten, by deeze gelegendheid, nu wy, naar uw zeggen, eene daad van trouwloosheid begaan welke zonder voorbeeld is in de historie der volken ? Maar Europa doet als nog geen de minste beweging voor u ! Bewyst dit stil zitten niet klaarblykelyk genoeg, dat het wel verre af is van de gewaande verontwaardiging, en dat het in het algemeen voor Amerika en Frankryk stemt ?

LORD

L O R D W E Y M O U T H.

De Fransche kroon maakt geene zwaarigheid in het schenden van de trouw der traktaaten, van de plichten van bondgenooten en van de rechten der souverainen: zy bloost niet haare waardigheid te bezwalken door verbintenissen, eerst in het verborgen aangegaan en naderhand in het openbaar gehouden met een volk, welks gewaande onafhankelykheid enkel de driesheid van deszelfs opstand ten grondslag heeft.

D E G E Z A N T.

De Amerikanen zyn dan, volgens u, in het geval van usurpateurs te wezen: wel nu, in welk zamenstel van staatkunde hebt gy gelezen dat het vernederende of verboden was met usurpateurs in verbond te staan? Zyn de Mogendheden van Europa niet gewoon in zulk een geval alleen het recht van den bezitter in aanmerking te nemen, indien hun belang hun daar toe aanzet? Zy bemoeijen zich niet met de beflissing der huisfelyke krakeelen van eene andere natie. Deeze beginzelen schynen u toe de rechten der souverainen om ver te stooten, en juist is het tegendeel waar. Het is volgens deeze beginzelen dat de Europeaansche Mogendheden hunne Ambassadeurs by uwen Monarch zenden, gelyk

lyk zy dezelfen eertyds by Cromwel zonden. Frankryk heeft in het jaar 1763 deszelfs bestendige vriendschap niet toegezworen aan George III.: wy hebben gehandeld met het Britsche ryk, aan het welke toen de dertien Koloniën verknocht waren, welken zich thans van het snoer van maatschappy hebben los gerukt. Zy zeggen dat gy zelven het eerst met ontarnen zyt begonnen, door ten hunnen opzichte de fundamentele wet van uwen staat te verkrachten, volgens welke een Britsch onderdaan niet getaxeerd kan worden buiten zyne toestemming. Het ryk in tweeën gescheurd zynde, waaröm zouden wy het recht niet hebben van met het eene gedeelte zoo wel als met het andere te handelen? Is volgens de beginzels van de Britsche constitutie, alle gezag niet van het volk oorspronkelyk? Men heeft zomwylen heerschzuchtige menschen eenen opstand onder eene natie zien te wege brengen, met bedoeling van hun eigen voordeel; maar het valt niet in den aart der menschelyke dingen, dat eene gantsche natie, waar van byna alle de burgers eene stem in de regeering hebben, buiten noodzaak of drangreden, tot het gruwelyk hulpmiddel der wapenen haare toevlucht neme, tot handhaving van het geen zy haare vryheid noemt, en dat zy eendrachtelyk eene oude door den tyd vastgewor-

wortelde heerschappy verwerpe. Daar zulk een harde stryd plaats heeft, zullen daar de klagers niet alzo veel geloof verdienen als de geenen die hen te vuur en te zwaard antwoorden? Gy noemt thans nog de Franschen uwe geallieerden: maar waarom onderwindt gy u anders geduurig, zoo wel in vredens- als in oorlogstyd, hen uwe natuurlyke vyanden te noemen?

L O R D W E Y M O U T H.

De Fransche kroon neemt om zich schoon te maaken, twee tegenstrydige uitvluchten de eene om de andere te baat, naamelyk: deszelfs rechten welken alleen eenen vyand zoude betaamen, en het voorwendzel van den vrede niet gebroken te hebben; en hoe behendig zy ook deeze onder elkander weet te verwarren, zo blykt echter daar uit dat haare staatkunde valsch en bedrieglyk is, onbekwaam om het daglicht te kunnen verdragen. Is het niet den oorlog toelaten dat men, gelyk Frankryk gedaan heeft, den Amerikanen het recht vergunt om in zyne havens schepen uit te rustenen daar uit allerleye oorlogsamunitiën mede te nemen, en kan men den oorlog toelaten, zonder schennis van den vrede? Om kort te gaan, is de verklaring van den Marquis de Nouailles niet het waarteken geweest van eene publieke

in.

inbreuk van den vrede, genoeg voorspeld door feitelykheden, welken niet anders kunnen aangemerkt worden als wederom zoo veele andere inbreuken van de trouw der traktaaten? Heeft uw hof, in deszelfs manifest, zelfs geen belydenis gedaan van de verbintenissen, welken het met Spanjen hadt aangegaan om hun beider gewaand leed te wreken, en om een einde te doen nemen, aan het geen zy de zee-dwinglandy der Engelfchen noemen?

DE GEZANT.

Het is ongetwyffeld om u te rechtvaardigen wegens de sluikbevelen door u gegeven tot de inneming der Manillische eilanden, dat gy hier den Koning van Spanjen in het spel brengt: het is denkelyk om u te verdedigen wegens het overrompelen van Pondicherry, dat gy in de verklaring van den Marquis de Noailles eene oorlogsverklaring wilt vinden. Doch, laaten alle de Ministers van Z. B. M. volgens hun gemoed spreken, en zy zullen moeten bekennen dat in dien tyd deeze verklaring niet als zoodanig wierdt opgenomen. Verscheiden leden van uw Parlement achten dezelve een stap te zyn die niets zonderlings of althans niets vyändelyks in zich hadt. Uwe Admiraal Keppel heeft met de uiterste klaarbykelykheid bewezen dat de zaak

nog niet beslist was, nadien hy midden door zyne vloot, verscheiden Fransche schepen liet passeeren, uit vrees, zegt hy, dat men het anderzins hem zou wyten, dat hy zyne landaart in de rampen van eenen nieuwen oorlog hadt ingewikkeld. Ook bewyst zelfs het verhaal van de geenen die *la Belle-Poule* aangetast hebben, door de zorgvuldigheid met welke zy willen doen geloven dat de Franschen de aanranders geweest zyn, dat het geen gy wilt doordryven, geen steek houdt. Het zou wonderlyk geweest zyn dat een koninglyk volk, zoo als gy steeds u zelven noemt, buiten zyn weeten reeds in oorlog was; derhalven is de verklaring welke Frankryk zonder erg gedaan hadt, en welke gy thans voor eene uitdaging wilt houden, toen niet als zoodanig aangezien geworden. Vermits nu dit beginzel waarfchynlyk valsch en zekerlyk twyffelächtig is, en gy echter daar uit aanleiding hebt genomen om de vyändelykheden te beginnen, zo volgt dat gy de onrechtvaardige aanvallers zyt geweest en dat gy zelven het recht der volken en den heiligen vrede hebt geschonden.

L O R D W E Y M O U T H.

De verklaringen zyn middelen waar omtrent alle de natiën onderling zyn over een gekomen,
ten

ten einde zich tegens verraad en verasing te kunnen dekken; maar de ceremoniën, welken den ysfelyken overgang van den vrede tot den oorlog aankondigen, de herauten, de proclamatiën, de manifesten, zyn eigenlyk niet noodig en niet altyd even eens in gebruik.

DE GEZANT.

Dus zyt gy-lieden van de hoedanigheid van Engelschen niet ontwaard: gy zyt altyd dezelfde. Alle deeze of dergelyke formaliteiten, worden by u slechts voor onnutte beuzelingen gerekend: gy hebt ons daar van in het jaar 1733 doorslaande blyken gegeven: wat behoeft gy u dan te verwonderen dat onze Monarch zyne maatregelen op den leest van uwe gedrag geschoeid heeft? Zyne genomen voorzorgen zyn dan niet, gelyk gy hebt willen aanduiden, voor slimme gangen te rekenen van een schuldig en geprangd medeweten, maar voor eene hem betamelyke voorzichtigheid, volstrekt noodig omtrent eenen nabuur, wiens wyze van handelen men by eene droevige ervarenis hadt leeren kennen.

LORD WEYMOUTH.

Wat stondt ons te doen, terwyl wy het hof van Versailles, met eenen heeten en onvermoei-

den yver zagen arbeiden aan de vermeerdering van deszelfs zeemacht: in alle de havens van Frankryk het timmeren en uitrusten van schepen voortzettende, en dat zonder nooddwang of bekenden vyand; en een groot gedeelte van deszelfs inkomsten opleggende om te dlenen tot goedmaking van eene kostbaare oorlogs-toerusting, waar van men de bedoelling geenzins gissen kon?

DE GEZANT.

Wat u te doen stondt? volgens uwe oude gewoonte moest gy het hof van Versailles, zyn voorgekomen, en hetzelfde verplet hebben zonder het den tyd te gunnen van met deszelfs nieuwe zeemacht hoogmoedig het hoofd op te steken.

LORD WEYMOUTH.

Maar hoe zoude het opgenomen zyn geworden in de vrye en achtbaare vierfchaar, welke, zonder schroom en zonder vleijery, het vonnis uitspreekt over gantsch Europa, mitsgaders over de tegenwoordige eeuw en de toekomstige geslachten, indlen wy, in het gebruik maaken van onze macht, meer acht hadden geslagen op de inspraak der voorzichtigheid dan op de kiesche wetten der schynbaare rechtvaardigheid?

DE GEZANT.

Zedert gy, Heeren Engelfchen, u wat zwakker begint te gevoelen, zyt gy heel naauwgezet geworden op het punt van eerlykheid. Indien gy wat minder naauwgezet of meerder vermogende waart geweest, zoudt gy geene zwaa-
righeid gemaakt hebben, de berispingen van verstandige en belangelooze menschen van Europa in den wind te slaan, en uwe koloniën zoudten te onder gebragt zyn. Maar bekent liever, op dat wy niet langer beuzelen, dat de netelige toestand, waar in gy u bevonden hebt, van niet te kunnen aanvallen zonder de schynbare rechtvaardigheid te kwetzen; noch ledig te kunnen zitten, zonder uwe dierbaarste belangen te verzuimen, duidelyk toont dat uwe macht te hoog gestegen was, en dat de Ichroom maar al te gegrond is geweest, welke gy overal hadt verwekt, en welke Europa genoegzaam laat blyken door u thans te verlaten.

LORD WREYMOUTH.

Het is beneden de waardigheid van Zyne B. M. onderzoek te doen nopens het tydpunt of den aart der correspondentie; welke de Agenten der weerspannige koloniën behendiglyk hebben weten te treffen met het Fransche Ministerie, en waar van men dra de openbaare uit-

werkzelen bespeurde in de algemeene vryheid of liever in de schaamteloze ongebondenheid eens onwettigen koophandels. Het gedrag der Fransche Négotianten in hunne verzendingen naar Amerika, bestaande niet alleen in nuttige en noodwendige koopgoederen, maar ook in salpeter, buskruid, oorlogs-amunitieën, wapenen en geschut, kon duidelyk uitwyzen dat zy verkogt waren, zulks niet alleen straffeloos, maar ook onder de bescherming en begunstiging van het ministerie te mogen doen.

DE GEZANT.

Om dat de Franschen, ten tyde van den opstand van Amerika tegens het moederland, met u in vrede leefden, volgt daar dan uit dat zy voor u eene onbepaalde toegevendheid moesten gehad hebben? Moesten zy uit hunne havens de kooplieden geweerd hebben, welken 'er een voordeelige tak van negotie in bragten? Let wel, dat in den staat van schommeling waar in Frankryk, door deezen afval van Amerika, tegen Engeland overstondt, het eerste ryk natuurlyker wyze zwaarder wierdt naar maate het andere in zyn gewicht verloor. Merkt insgelyks op, dat het met de staaten, welken door hunne ligging en omstandigheden natuurlyk yverzuchtig jegens elkander zyn, anders gesteld is dan met byzondere zede.

zedelyke karakters: men heeft mis als men de-
 zelve wil beoordeelen naar dezelfde beginzels
 als waar naar het gedrag der ondeeligen gericht
 behoort te zyn: neemaar het zyn ligchaamen die
 op elkander eene bewegingskracht van aanbót-
 zing en te-rug-ftooting oeffenen; en elk heeft ee-
 ne natuurlyke onweêrftandelyke neiging, om zich
 in zyne plaas te herftellen, als hy door eene
 fmertelyke noodzaakelykheid 'er uit gedron-
 gen is. Dit zyn de zelfde beginzelen welken
 altoos door Groot-Brittaniën zyn agtervolgd,
 zoo menigmaal zy zich trotschelyk heeft vermen-
 ten, eene gewaande beftiering te houden over
 het evenwicht van Europa.

L O R D W E Y M O U T H .

Wy konnen het nooit vergeten, dat de Re-
 bellen zich eerst door den geheimen byftand van
 de Fransche kroon hebben ftande gehouden en
 dat zy het naderhand door den openbaaren by-
 ftand van dezelve, tegens onze krachtige poo-
 gingen hebben uitgehouden.

D E G E Z A N T .

De Fransche kroon heeft dan niet zonder re-
 den vermoed dat gy in den zin hadt de Ameri-
 kaanen weder verëenigd onder uwe banier te
 lokken om hen tegens haar zelve aan te voeren.

Vermoedens kunnen op geene handrastelyke en onwrikbaare bewyzen rusten, doch, ik herhaale het, de kundigheid van het karakter uwer natie en de heugchenis aan de plonderingen en aanrandingen van het jaar 1755, waren genoeg om vermoedens te wekken. Gy hebt u-zelfen verraden, door te kennen te geven, dat gy de geheime secoursen die wy de koloniën toevoegden, voor vyändelykheden hieldt: gy hebt u deswegen al te hevig beklagd, dan dat men uwe verre inzichten niet verdacht zouden houden: buiten twyffel rekender gy ons reeds zoodanige slachtoffers te wezen, welken slechts nog zoo lang uitstel hadden tot dat men ze veilig zou kunnen wechslepen. Gy Engelschen hebt wonderlyke grillen. Toen de Fransche kroon u de geduurige beledigingen aan haare vlag verweet, zocht gy u te verschoonen met te zeggen, dat op het uitgestrekte en ruime toonneel van eenen zee-oorlog, het vlytigste toezicht en de strengste gezagöeffening buiten staat waren van alle de ongeregeldheden te ontdekken of te beteugelen: en nu de Fransche kroon u een gelyk antwoord op uwe klachten toevoegt, wilt gy haare redenen niet aannemen, onder voorwendzel dat 's Vorsten wil geenen tegenstand in het Fransche ryk ontmoet. Gy zyt dermaate door eenzydigheid verblind, dat gy zelfs deeze rasbaare ongerymd-

gerymdheid niet zien kunt. Gy neemt niet in acht, dat de despotieke regeering, welke gy aan Frankryk toeschryft, veel meer ruimte overlaat voor de gemelde ongeregelheden; dan 'er in een ryk zyn kan, dat gegrondvest is op billyke en onveränderlyke wetten, immers naar de beschryving welke gy zelve van uwe constitutie opgeeft. Het is onmogelyk dat de waakzaamheid der wetten altoos de listige contrabande zoude kunnen opspooren of voorkomen. En nadien het niet te verhinderen was, dat eene natie, welke gy hadt goedgevonden met zulk eene ondraagelyke trotschheid te vernederen, met de grootste drift de gelegenheid opvatte om zich op uwe kosten eene schaêvergoeding te bezorgen; moest gy dierhalven niet verwacht hebben, dat uwe verzoeken geen den minsten ingang zouden vinden, of dat het hof, al wilde het, onmogelyk deeze contrabande zoude kunnen stuiten, terwyl alle Franschen wisten dat het belang van de kroon medebragt dezelve te begunstigen? Het recht der volken is wel tegen deeze praktyk; maar hetzelfde doet geen scherp onderzoek nopens het gedrag der Souvereinen daar omtrent: dit recht wordt genoeg ontzien, als de Souvereinen niet openlyk voor de praktyk uitkomen: het zelve wordt genoeg gehandhaafd, wanneer de beledigde mogendheden de schuldi-

ge goederen verbeurt verklaaren, als dezelve
haar in de handen vallen. Uwe Koningin Eli-
zabeth heeft op dezelfde wyze gehandeld ten
aanzien van de Insurgenten der Nederlanden,
om niet te spreken van eene menigte andere
voorbeelden die ik zoude kunnen aanhalen. Het
publieke recht der volken is ook niet min be-
staanbaar met het natuurlyk recht, volgens het
welke alle volken eene onbepaalde vryheid heb-
ben om op alle zeeën en in alle gewesten hunnen
koophandel uit te breiden. Wy hebben u nim-
mer eene belofte gedaan van den onzen nooit
met de Amerikaanen te voeren. Gy weet zel-
ven wel dat gy in Engeland niet altyd in staat zyt
geweest, de praktyk van zulk eenen koophandel
te weeren. De oogluikende toelating des Konings
van Frankryk dienāangande, al kon men de-
zelve bewyzen, moest des te minder vreemd
schynen om dat alle de andere souvereinen het
zelve voertpoor volgen. Indien gy alle de mogend-
heden, welker onderdaanen allerleije koopman-
schappen aan de Amerikaanen geleverd hebben,
voor uwe vyānden moest aanzien, zo hadt gy
behooren te beginnen met de Hollanders openlyk
op het lyf te vallen; want het kan u niet onbe-
kend zyn, dat de Amerikaanen van de inwoon-
ders van St. Eustatius en van Holland nog meer
goederen hebben gekregen dan van overāl elders.

Gy

Gy oordeelt buiten alle beraad dat het gedrag der Franschen, eene schennis van den vrede is; maar waarom zouden de andere natiën, die niet minder gedaan hebben, minder schuldig gerekend worden? Das legt gy, in weêrwil van uzelfven, uwen nationaalen haat en uwe vyandelyke oogmerken aan den dag.

L O R D W E Y M O U T H.

Het is door de geheele waereld bekend, dat uit de algemeene, schriftelyke of stilzwygende verbondswetten, en uit het wel aangelegd gebruik by alle de Europeaansche mogendheden, ten klaarsten kan bewezen worden dat elke Hoofstad by uitnemendheid haare koloniën in eigendom bezit. Onze Doctor Mariot heeft zulkz tegens de Hollanders bewezen, hun tevens hunne slechte praktyken voor oogen houdende. Ik raade u de vrypleitende memorie te leezen, welke hy op dit onderwerp in het licht gegeven heeft.

D E G E Z A N T.

Ik behoef die memorie niet in te zien; want zy zal zekerlyk niet zeggen dat deeze verbonden en gebruiken altoos het meest schaamteloos door de Engelschen geschonden zyn. Het is door hunnen onwettigen handel met de Spaansche koloniën,
het

het is zelfs door deeze versoeijelyke contrabande door openlyke oorlogen te handhaven, dat zy den weg naar Engeland hebben doen aannemen aan de inkomsten dier koloniën, welken, uit hoofde van de eerste ontdekking en van eene onverpozen bezitting gedurende meer dan drie-honderd jaaren, mitsgaders door de toestemming van alle natiën, onbetwistbaar Spanjen toebehoorden. Het zoude my gemakkelijker vallen, andere voorbeelden van eenen diergelyken onwettigen handel met hoopen te berde te brengen, dan dat dezelve te loochenen. Dan dit is het niet al. Voor het uitbarsten van den oorlog, hadt gy reeds de noodzaakelykheid erkend, van uwe uitsluitende wetten ten opzichte van de Amerikanen te leenigen; gy stondt hun reeds eenen directen handel toe in de havens van andere Europeaansche mogendheden: ook weet men immers dat er een geduutige en directe koophandel tuschen uwe koloniën en de bezittingen van anderen in Amerika heeft plaats gehad. Dus moet gy zelven de gevolgen van uwe onbillyke handelwyzen bezuuren. Gave God dat gy het by deeze onbetamelijke onderkruipingen hadt laten blyven, en dat gy nimmer in vollen vrede, openbaare vyandelykheden hadt gepleegd!

LORD

 LORD WEYMOUTH.

Nimmer zyn de dingen geschied welken gy ons wilt aanwryven: nimmer heeft Groot-Brittanniën al wat heilig is onder de menschen geschonden, gelyk gy hebt gedaan.

DE GEZANT.

Alle de nabuurige Zee-Mogendheden zullen hier in tegens Engeland getuigen. Spanjen doet u het verwyrt dat gy byna geene van deszelfs oude bezittingen hebt ingenomen dan door overrompeling in vollen vredenstyd, en dat gy telkens deszelfs schepen genomen hebt, wanneer het niet te vermoeden was dat dezelve konden worden aangetast. Deeze uitdrukking schynt te sterk, om dat de zaak verbaazende en onwaarschynlyk is: echter is zy in den striksten zin waarächtig. Onder anderen zal de billykheid u altoos beschuldigen dat gy Jamaïka in vollen vrede hebt aangerand en dat gy u de bezitting daar van hebt toegeëigend door het recht van de overmacht. In al den tyd der regeering van Koningin Elisabeth, en steeds naderhand, hoewel minder maalen, in de volgende regeeringen, hebt gy het voor eene roemruchtige en patriottische daad gehouden, de schepen van de Spaansche kroon te berooven, en derzelver kusten en byzonderen koophandel aan te randen. Met wat recht

recht zyt gy zelfs in het bezit geraakt van Gibraltar en Minorka? Is het niet door eene schandelyke inheligheid geweest toen gy, by het sluiten van den Utrechtschen vrede, uw voordeel gezocht hebt in de verdrukking des konings van Spanjen? Gy hebt hem in die knellende omstandigheden, die twee juweelen van zyne kroon afgewrongen, terwyl het den naam hadt dat gy ze enkel als panden zoudt bewaaren, om ze weder te geven aan den koning die de Spanjaarden zouden aannemen. Hebt gy niet de inwoonders van Ceylon van wapenen voorzien om de Hollanders van Trinquemale te verdryven? Hebt gy deezen niet, in vredenstyd, verscheiden bezittingen in het eiland Sumatra ontnomen, welken gy al wederom hebt weten te behouden door het recht van overmacht? Hebt gy niet in het jaar 1755, in yollen vredenstyd, meer dan driehonderd Fransche schepen gekaapt die in een gerust vertrouwen op de traktaaten voeren, mitsgaders agt-duizend van de beste matroozen gevangen gehouden? Gy hadt zelfs de onbeschaamdheid van te stellen dat het wedergeven der schepen, welken voor de oorlogs-verklaaring genomen waren, strydig was tegens het burger-recht, in antwoord op het *ultimatum* van ons hof. De Admiraal Boscawen maakre zich in volle vrede, meester van twee oorlogschepen, *l'Alcide* en *le*

Lys

Lyr. Om ons te dwingen tot het onderhoud dier gevangenen, die gy zoo onrechtvaardig gekluisterd hadt, of om hen in uwen dienst over te haalen, ten einde zy hun vaderland den dolk in het hart zouden stooten, liet gy ze byna van honger en gebrek vergaan. Het heilig karakter van Ambassadeur heeft den ongelukkigen Jumonville niet voor uwe woeste slagen bevryd. Zal ik zeggen met welk eene wreedheid gy in Acadia eene volkplanting verwoest hebt van meer dan 25000 vrye en deugdzaame menschen, enkel om dat zy Franschen van oorsprong waren? Welke eene barbaarsche trotschheid hebt gy niet in het werk gesteld, by die gelegenheid van die Canadafche biljetten, welken gy ons gedwongen hebt te betaalen? Zegt nu eens of Frankryk, naa zulke trouwlooze, zulke gruwelyke mishandelingen van u geleden te hebben, kwalijk gedaan heeft met uwe oogmerken te verdenken? Kunt gy ontkennen, dat, middelerwyl dat de Fransche kroon met toebereidzelen bezig was, welken uw bekend karakter noodzakelyk maakte, het wezenlyk in overweging genomen wierdt, haar te verpletten, door in eenen slag haare schepen, haare matroozen en haare visschers weg te nemen? De Franschen hebben alle deeze beledigingen moeten gevoelen: de felste haat moest derhalven in hunne grimmige harten

smeu.

meulen: en deeze gegronde, edele drift is by den opstand der Amerikanen in lichte vlam uit-
 uitgebarsten. Toen gy, in de voorleden eeuw,
 gantsch Europa tegens Frankryk aanhitste, zoudt
 gy bezwaarlyk eene andere reden hebben kun-
 nen opgeven dan eenen nationaalen, ingevreten
 haat; maar nu de Franschen u voor de vuist zeg-
 gen dat zy hun geleden hoon willen wreeken en
 een einde begeeren te stellen aan uwe dwinglan-
 dy op de zeeën, nu schermen zy niet in het wil-
 de: zy meenen de dingtaal die zy spreken. Uwe
 onbegrensde oppresingen door alle de waereld-
 deelen, ten koste van hunne en van andere na-
 tiën, en ten laatsen nog uwe alliantie met de
 Moskieten, om u zelven in Mexika te dringen,
 uwe overweldiging van de Turksche eilanden en
 van die van Falkland, alle deeze openbaare feiten,
 alle deeze onlydelyke tergingen, billyken die on-
 ze besluiten niet volkomen? wordt onze gramschap
 daar door niet gerechtvaardigd? Doen wy niet een
 goed werk, als wy geheel Europa in het harnas
 jaagen tegens uwe schraapzucht en tegens uwe
 geduchte opklimmingen tot eene algemeene heer-
 schappy in den koophandel, op de zeeën en in
 de beide Indiën? Dan, uw ryk is ten einde,
 het gordyn is wechgeschoven: het stil zitten van
 de mogendheden, die eertyds uwe bondgenoo-
 ten waren, kondigt u aan dat 'er op een' gantsch
 an-

anderen toon gesproken; een gantsch ander gedrag gehouden; en een veel zediger rol gespeeld dient te worden.

L O R D W E Y M O U T H.

Het is thans de zaak niet te redenwisten wegens de rechtmatigheid of onrechtmatigheid van het gedrag der eene en der andere kroon; het komt 'er nu op aan, schikkingen te maaken om het bloedstorten te doen ophouden. Zoude Zyne Allerchr. M. niet kunnen afzien van zyne alliantie met de Amerikanen en zyne verklaring van den 13 Maart des verleden jaars in-trekken?

D E G E Z A N T.

Toen het den Koning behaagde den Amerikanen eene plaats toe te wyzen onder de vrye natiën, en met dit zwakke jonggebooren volk op eenen gelyken voet eene verbintenis aan te gaan, zwoer hy hetzelfde niet te zullen verlaten, al eer deszelfs onafhankelykheid geduurzamen onwankelbaar gevestigd ware. Deeze eed, waar aan de eer der natië verknoot is, is veel sterker en heiliger dan alle die beuzelachtige weeden, welke men zweert by het tekenen dier wapenschilden, gemeenlyk vreden genoemd, immers worden de inbreuken op dezelve niet ongerlyk geacht,

nadien zy niet anders zyn dan gedwongen gesteldheden waar in de zwakste door den sterkeren gebragt is: tot dat de eerstgenoemde in staat zy van zich weder op te richten en op zyne tegenstrevers aan te vallen met zob veel te feller woede als hy diep vernederd is geweest. Gy merkt in deeze redenkaveling, welk beginzel wy tot ons richtsnoer verkozen hebben. Gave God dat gy 'er nooit een ondeugender achtervolgd hadt!

L O R D W E Y M O U T H.

Stel eens dat Canada u wedergegeeven wierdt, om uwe verbintenissen met de Amerikanen af te breken. Gy moest u door eene zoo voornaame aanwinning laten bewegen.

D E G E Z A N T.

Uw voorstel is hoonende. Hoe zoude een Franschman ooit onder het oog van eenen vreemdeling durven verschynen, indien hy een oogenblik het schandelyk voornemen gehad had van zyne bondgenooten, zyne vrienden te verkopen of te verraden? Gelieft te weeten, Mylord, dat al waren wy zoo laag van ziel van dit aanbod eenigzins aannemelyk te achten, wy nog niet zoo verblind zyn dat wy ons aan het zelve zouden vergaapen. Wy zouden nuttige bondgenooten verliezen, en niets dan een ydele schaduw

in

in de plaats bekomen. Hoe zouden wy staat kon-
nen maaken op de geruste bezitting van het land
dat gy ons aanbiedt, daar gy aanstonds, naa uwe
herëeniging met de Amerikanen, als van onds
de zwaarste zoudt wegen, en ligt in verzoeking
geraaken van het ons op nieuw te ontnemen; en
daar de Amerikanen zelven, voortaan altoos
aan u verknocht, door dit schelmsch verraad on-
ze onverzoenlyke en bitterste vyanden zouden
worden? Frankryk heeft geheel andere inzich-
ten. Ik weet niet of men u zelfs niet zoude ja-
ten behouden al wat gy nog naar den kant van
Canada bezit, ingeval gy de wapenen wildet
neêrleggen en de onafhankelykheid der kolo-
niën erkennen. Frankryk kan noch mag de
koloniën verlaten. Men zou, om uw fatsoen
te bewaren, eene wapenschorsing voor eene
lange reeks van jaaren maaken, gedurende
welke de Amerikanen zouden behandeld wor-
den gelyk gy ze thans behandelt, dat is te
zeggen daadelyk onafhankelyk. Deeze voor-
waarden zyn gunstig voor u: bedenk slechts de
onmogelykheid waar in gy u bevindt van Ame-
rika weder te krygen, en het gevaar dat u
boven het hoofd hangt, van alles wat gy in
dat waereld-deel bezit, te zullen verliezen.

LORD WEYMOUTH.

Waarlyk ik sta verbaasd dat de Fransche kroon zich reeds vermeet op zulk eenen toon de wet te stellen: is zy daar toe gerechtigd door den uitflag van haare militaire verrichtingen? Maaken haar de zegepraalen zoo stout, welken nimmer bestaan hebben dan in de courant, en in de manifesten der gewaande overwinnaars?

DE GEZANT.

Uwe vruchteloze veldtochten in Amerika doen zekerlyk niets af: de conquesten van St. Domingo, St. Vincent, Grenada en verscheiden andere bezittingen in Afrika zyn ingebeelde voordeelen: Byron's nederlaag en Hardy's vlucht zyn ontmoetingen van geen belang. Dus hooren niet alle de Gasconjers aan den oever der Garonne thuis: al haast zoude gy ons wys maaken dat de Admiraal Keppel en de Admiraal Hardy den Graaf d'Orvilliers totaliter geslagen hebben, en dat Prevost met den Generaal Wayne alle de legers der Amerikanen hebben in stukken gehouwen.

AGTSTE ZAMENSPRAAK.
ZYNE M.
LORD WEYMOUTH,
LORD NORTH,
EN
LORD GERMAINE.

LORD WEYMOUTH.

Zoudt gy geloven, Sire! dat de Fransche kroon ons voorstellingen doet welken naauwlyks door den grootsten zegepraal aan haare kant te billyken zouden zyn, en dat zy ons niets minder vergt dan eene wapenschorsing voor eene lange reeks van jaaren, geduurende welke de weêrspannige koloniën daadelyk onafhankelyk zouden wezen. Te vergeefs hebbe ik den Afgezant de beste redenen voor gehouden, welken vervat zyn in de justificeerende memorie die wy in het licht staan te geven: ik had ze zelfs woordelyk in myn geheugen gebragt; om ze niets van haare kracht te doen verliezen; doch hy heeft my niet alleen beäntwoord; hy heeft my

zelfs eenige netelige vraagen voorgesteld, welke ik vreeze niet volkomen opgelost te hebben. Met een woord, hy heeft my de Fransche natie, zoodanig op ons gebeten afgeschilderd, dat wy alle projecten van bemiddeling aan dien kant moeten laten varen.

ZYNE M.

Ik denke dat wy niet genoegzaam bewezen hebben, dat wy in het jaar 1755 geenzins driehonderd schepen den Franschen hebben ontnomen, slydig met onzen eed en met de trouw der publieke geheiligde verbintenissen: dat artykel nemen zy thans tot een baken van waarschuwing, voor hunnen listigen argwaan in de tegenwoordige omstandigheden. In der daad, ik geloove dat wy de gevoeligheid deezer natie, by den laatsten vrede, wat te veel getergd hebben. Wy moesten in acht genomen hebben, dat zy niet zoo lydzaam valt als de Spaansche natie. Maar Johnson is een vindingryke geest. Hy heeft ons volledig bewezen, dat men, in alle billykheid, de Amerikanen in hunne zakken mogt tasten, zonder hun verlot te vraagen: ik hoope dat hy de noodige vermeerdering en verbetering aan onze memorie zal maaken: want indien het door een onvoorzien toeval gebeuren mogt, dat de Franschen den roem behaalden van ons met hun

hun geschut den baas te spelen, zou het jammer wezen, als wy den troost niet hadden van hen ten minsten in den pennestryd overwonnen te hebben. Doch ik vleije my nochtans dat wy met de hulp van onze goede vrienden de Hollanders

L O R D G E R M A I N E .

Helaas! ik hebbe daar zoo even een cathogorisch antwoord van hunnen Ambassadeur ontvangen. Wy hebben voortaan niets van de Republiek te wachten. Zy gelooft van haare verbintenissen ontslagen te zyn, door het ydele voorwendzel dat wy de onzen geschonden hebben, door het beledigen van haare vlag. In het kort, zy weigert rond uit zich by ons te voegen, met ons de secourfen te verleen, by de traktaaten bedongen. Dit is het niet al. Zy begunstigt de Rebellen openlyk. Zy erkent de brieven van marque van het Congres, en laat Paul Jones toe in Texel te blyven onder Amerikaansche vlag. Zy heeft ons pas door een beslissend antwoord laten weten, dat zy de twee fraaye met koper beflagene oorlogschepen, welken die kaper ons schelmagtig ontnomen heeft, niet wedergeven kan.

ZÿNE M.

Wat spyt het my thans dat wy den Hollanders de schepen en goederen welken wy hen ontnomen hadden, weder hebben doen te rug geven! Ik heb ze ontzien enkel op hoop dat zy ten laatsten met ons eene lyn zouden trekken. Helaas! ik zie maar al te wel dat zy my deerlyk gefopt hebben! Ik verwachtte waarlyk zulk eene verradery niet van myne goede vrienden de Hollanders. Ik kan het mynen Cousyn nooit vergeven dat hy niet beter op myne zaak gepast heeft, in een land daar ik meende dat hy alles vermogt. Konden wy ons nu nog maar met eene rechtvaardige wraak vleijen! maar ik vrees dat de tyd verby is van dit zoete vermaak der Goden en der Koningen te genieten. Het zoude onvoorzichtig zyn ons eenen vierden vyänd op den hals te halen, wiens vermogen op zee niet gering is. Ik merke dat wy in der daad alleen op onze eigen krachten en hulpmiddelen moeten staat maaken.

L O R D N O R T H.

Helaas! die hulpmiddelen worden dagelyks ongenoegzaamer. De schattingen welken wy in hypotheek gesteld hadden voor de laatste beleeningen, hebben minder opgebracht dan men gehoopt hadt: alle de takken der publieke inkomsten

ften zyn als het ware met de plaage der onvruchtbaarheid overgoten: ik hebbe mynen geest alop de pynbank gelegd, maar kan geen nieuwe wyze van geld te heffen meer verzinnen: wy hebben belastingen gelegd op de schoorsteen, de vensters, de posten, de paarden, de honden en zelfs de dienstboden: ik geloof dat onze commiezen ons bestelen, of het Patriotismus moet in Groot-Brittanniën naby de verdwyning zyn. Welke nieuwe belasting zoude men kunnen leggen, waar op men een vaste rekening kon maaken en waar van niemand zich zoude kunnen onttrekken?

L O R D B U T E.

Neem eens; de kerken zyn zeer publieke plaatzen: dat men aan de deur van elke kerk een tolhuisje zette, alwaar men, eer men inde kerk mogt gaan, een *sixpence* moest betaalen: 'er zyn in deeze drie ryken tien millioenen menschen: sommigen gaan verscheiden maalen s'weeks ter kerk, anderen maar eenmaal s'weeks, en wederom anderen nooit: als wy nu eens door elkander rekenen, stellende dat van deeze tien millioenen menschen elk veertig maalen in het jaar ter kerk gaat, zo bekomen wy een zuiver inkomen van 10,000,000 Ponden Sterlings.

L O R D N O R T H .

Die inval is zeer goed : men bespeurt zelfs dat onze kerken , zedert de laatste tegenspoeden , dikwyler dan te vooren bezocht worden. Als men in het onderspit geraakt , wil men godsdienstig wezen. Maar nadien onze Engelschen uit den aart niet heel godsdienstig vallen , zoude het te duchten zyn , dat deeze schikking hun de lust tot het kerk-gaan te eenemaal mogt benemen: boven dien hebbe ik gemerkt dat weinige anderen dan slecht volk en arme lieden de kerken bezoeken: wat weet men of zy niet altemaal , om zich van de belasting te bevryden , Methodisten (*) gingen worden?

L O R D G E R M A I N E .

De inval zoude te verbeteren zyn , met deeze tolhuisjes aan den ingang der schouwburgen te plaatzen.

L O R D N O R T H .

Gy hebt gelyk , Mylord. Onze Engelschen zullen het niet zoo wel buiten de comedie stellen als buiten het kerk-gaan; maar 'er zyn geene schouwburgen dan in de groote steden , dus zoude

(*) Deeze gezindheid gaat somtyds op de straat of in de openbaare plaatzen hare predikatiën doen.

zoude die tak van inkomsten voor onze tegenwoordige behoeftens niet voldoende zyn.

L O R D B U T E.

Neem eens: 'er is eene zekere plaats daar alle menschen genoodzaakt zyn te gaan: zoude men niet alle de byzondere kabinetjes kunnen digt metzelen, en, als te Geneve (*), alle de ingezetenen noodpersen om zich naar huisjes te begeven, door den staat opgerecht?

L O R D N O R T H.

Ik zoude, in zulk een geval, bevreesd zyn dat alle onze Engelschen hardlyvig zouden worden.

EEN GEHEIMSCHRYVER *binnen.*

Sire! Er is een Courier uit Ierland aangekomen. Alles zweemt in dat koningryk naar de eerste verschynzelen van eenen afval, gelyk aan dien der koloniën. De Ieren eischen allen uit eenen mond eene vrye scheepvaart; en, het geen hunnen eisch niet weinig gewigt byzet, is, dat zy denzelven gewapenderhand doen, ten getale van veertig-duizend man by een verzameld. Zy maaken overal genoodschappen, onder be-

(*) Het schynt dat Lord Bute, in zyne reizen, slechts heel oppervlakkige waarnemingen heeft gedaan.

betuiging nochtans van hunne gehoorzaamheid aan de kroon.

ZYNE M.

O Hemel! deeze slag onthrak 'er nog maar om ons onze ongelukken vol toe te meeten. De koloniën volharden in derzelver hardnekkige rebellie: wy hebben St. Domingo, St. Vincent, Grenada en ryke bezittingen in Afrika verloren: Rusland, Pruissen, Denemarken en zelfs Holland, verlaten ons. Ierland begint als Amerika, eenen opstand onder betuiging van gehoorzaamheid: zoude het niet op dezelfde wyze in den zin hebben, het juk eindelyk geheel en al af te werpen?

LORD NORTH.

Ik zie niet dat wy zoo schielyk behoeven den moed te laten zakken. Wy hebben 'er maar op toe te leggen dat wy de geneigdheid der volken naar de zyde van het Ministerie overhaalen: laat ons geen geld ontzien voor dezulken die deszelfs systhema en verrichtingen hunnen lof toezwaayen: het Engelsche volk is ligtzinnig: men moet het maar wat ophullen: het Ministerie zal hier altoos zynen gang kunnen gaan, alzoowel als de andere Ministeriën te Parys of te Constantinopolen. Zoo dit volk nog bloed in zyne aderen heeft, is 'er middel om het zelve uit te zuigen.

LORD

LORD GERMAINE.

Ik vrees dat het plan van gehuurde schryvers aan ons snoer te hebben, niet veel om het lyf heeft. By voorbeeld, wy hebben Mr. Tickell rykelyk betaald voor een geschrift dat voor eene poos ons gediend heeft om onze zaak te vernissen: wat uitwerkzels heeft zyne (*Green-box*) groene doos van den Heer de Sartine gedaan? Wy hadden ons geleid dat dit geschrift de leden van de Tegenparty zoude doen steening, door hen af te maalen als Fransche huurlingen, doch die list was met wit garen doornaaid. Men moet bekenen dat Tickell veel aan ons verdiend heeft: want hy is de eerste die het tegenwoordige Ministerie geprezen heeft: inzonderheid heeft hy den slaap, aan welchen gy, myn waarde Lord North, u in der daad zomtyds overgeeft, heel aartig by den leeuwen-slap vergeleken: Maar wat behoefde hy zyn gebrek-kig doorzicht in staatszaaken zoo naakt te ontkleeden, door op eenen propheetischen toon den zotten te beduiden, dat Frankryk lag te zieltoogen en dat Spanjen wel agter wege zoude blyven? Wat hadt hy aan boord van het schip *de Prins Frederik* te doen, om zich van de Fransche te laten knippen? Zoude hy zich naar Frankryk hebben willen begeven, om te beter gelegenheid tot het oefnenen van zyn ambacht te verkrygen,

en om ons *grote doozen* van beter alloy over te zenden?

L O R D W E Y M O U T H.

Nooit hadden wy dit slag van schryvers meer noodig om de Prices en Priestleys te keer te gaan. Wy moeten altoos zorg dragen van groote belooningen te geven aan de zoogenoemde dramatische Autheuren, naar maate hunne stukken opgevuld zyn met grove en onbeschofte uitdrukkingen tegens de Franschen. De Autheuren winnen 'er dubbeld by: zy behoeven aan deeze geestigheden niet veel by den inslag te koste te leggen. Ik hebbe opgemerkt dat een Engelschman nimmer grooter haat en verächting voor zyne natuurlyke vyānden laat blyken, dan wanneer hy op het tooneel eenen Franschen marquis komt te aanschouwen, beladen met poeder, in een smachterig kleed, onder 'eenen gegallonneerden mantel, aan een koolstruik kaauwende, de kaarten moffelende en bezig met zakkenrollen.

L O R D N O R T H.

Eenige guinjes, van pas uitgedeeld, kunnen voortreffelyke uitwerkzelen doen. Ik heb, by voorbeeld, de lyst gereed van alle de stemmen die wy in het Parlement zullen kunnen aankoo-
pen, om het voorstel van eene nieuwe subsidie
door

door te dryven. Meent gy dat wy nog een duim land in Amerika zouden overgehouden hebben, indien wy geen zorg gedragen hadden van, by de Rebellen, eenige lieden te betaalen, die hun werk maaken van tweespalt te stookken, en onophoudelyk daar te lande bezig zyn met kwaade vermoedens tegens de Franschen uit te strooijen. Er diende inzonderheid eene milde betaaling gedaan te worden aan eenen verstandigen Raadsman, wiens vlugge geest niet verleegen om hulpmiddelen zynde, een eenvoudig en grootdaadig ontwerp zoude kunnen uitdenken, om ons in de netelige omstandigheden waar in wy gewikkeld zyn, behoorlyk voor te lichten. Ik hebbe reeds eenige lieden van vernuft en talenten verzocht my kunne denkbeelden mede te deelen.

tochten om nuttige ontwerpen voor myn land te verzinnen. Ik hebbe een project ge-
maakt waar by alle schulden van den Staat
doet eenen cirkel van landbouw.
ten eenemale ver-
tweede project om de ontstade en de
stallen in Groot-Brittannië geheel uit te roe-
jen; en een derde om de Fransche Zuid-Amerika
nog aan de kroon te behouden. Uwe Iederzake
zal my wel toestaan dat doore projecten voor
het van het koninkrijk kunnen nageacht zyn dan
tegenwoordig; wat is te onderscheiden van ge-
valen?

NEGENDE

NEGENDE ZAMENSPRAAK.

LORD NORTH,
— EN
TWEË PROJECT-MAAKERS.

EEN PROJECT-MAAKER.

De zedigheid is de gezellin van recht vernuft; maar recht vernuft wordt niet altoos aanmoedigd en beloond. Ik hebbe myne zaaken verwaarloosd, myn fortuin 'er by ingeschoten om nuttige ontwerpen voor myn vaderland te verzinnen. Ik hebbe een project gemaakt waar by alle de schulden van den staat, door eenen enkelen slingerflag van staatkunde, ten eenemaale vernietigd kunnen worden; een tweede project om de contrabande en de diefstallen in Groot-Brittanniën geheel uit te roeijen; en een derde om gantsch Zuid-Amerika nog aan de kroon te hechten. Uwe Lordschap zal my wel toestaan dat deeze projecten nooit beter van pas zouden kunnen uitgedacht zyn dan tegenwoordig: wat is 'er ondertusfchen van gevallen?

vallen? Ik ben meer dan twee jaaren lang door myne schuldeïschers in de gevangenis gehouden, middelerwyl dat myne projecten gereedelyk ingang hadden kunnen vinden en ik daar door de Amerikanen onder de gehoorzaamheid van Engeland zoude hebben gehouden.

L O R D N O R T H.

Denkt gy dat 'er nog kans zy om Amerika weder te krygen?

D E P R O J E C T M A A K E R.

Niets is onmogelyk voor schrander vernuft. Nadien uw Lordschap my de eere aandoet van vertrouwen in my te stellen, hoope ik dra alle de vyanden van Oud-Engeland verstrooid en verflagen te zien. Gy moet, hoe eerder hoe liever, twaalf vlooten doen uitrusten, de kleinste van welken ten minsten dertig schepen van linie zal dienen te bevatten. De grootste vloot, niet minder dan honderd schepen sterk, zal de Fransche vloot en alle de havens van Frankryk gaan blokkeeren; andere vlooten zullen de havens van Spanjen blokkeeren, en de rest zal zich meester maaken van Mexico, Peru, de Antillische eilanden en de weerspannige Koloniën. Ik raade u nog eene vloot naar het gat van Texel te sturen: ik hebbe het niet op die

droomige Hollanders, zedert ik uit de courant vernomen hebbe dat zy Paul Jones te Amsterdam met een foort van triumf hebben ontfangen. Gy merkt, Mylord, hoe zeer deeze luisterryke en recht grootfche verrichtingen kunnen ftrekken om uw minifterie te verhemelen en de glorie van den Engelschen naam te doen bewonderen.

L O R D N O R T H.

Ja zeker, myn vriend, ik zie alle die voordeelen en nog meer andere duidelyk: zeg my nu maar wat middelen gy uitgedacht hebt om aan manfchap en geld te geraaken?

D E P R O J E C T - M A A K E R.

Ho! die geringe beffommeringen zyn gefchikt voor den bekrompenen geest van eenen Financier, of van eenen Rekenmeester: zy zyn te laag voor een man van vernuft, als ik ben.

L O R D N O R T H.

Myn goeje heer, ik verneem niet zonder aandoening uwe overgrootte liefde voor het vaderland: jammer is het dat gy, gearbeid hebbende om de fchulden van den ftaat te betaalen, wegens uwe eigene in gyzeling hebt moeten zitten: zie daar zyn vier guinjes: koop 'er een
broek

broek voor en eet by gelegenheid zomtyds wat *beefstaks* (*): het al te sterk peinzen en studeeren heeft u enkel vel en beenen overgelaten. Heer Martelaar voor het vaderland, ik raade u, eer gy u bemoeit met de middelen van bestaan aan onze vlooten en legers te verschaffen, dat gy voor uw eigen onderhoud zorg draagt en u tegens den kwaaden tyd wapent.

EEN ANDER PROJECT-MAAKER.

Ik beken dat het 'er met den toestand onzer zaaken bedroefd schraal uitziet, maar echter niet wanhoopig. Ik ben binnen kort in Frankryk geweest. Daar was door eenen Alchymist eene brandende vloeistof uitgevonden, welke in de vyandelyke schepen geworpen zynde, dezelve met de grootste schielykheid deedt verteeren. Ik gaf my voor eenen Amerikaan uit en was zoo gelukkig van kennis met den uitvinder te maaken. Met een woord, ik ben dus agter het geheim gekomen. Louis XVI. heeft geweigerd zich 'er van te bedienen. Men moet zich verwonderen dat de Franschen zoo zot zyn. Zoo men zegt dat deeze manier van oorlogen ysfelyk en gruwelyk is; men kan daar

tegens

(*) Ossenlappen op den rooster gebraden.

tegens Inbrengen; dat zy al op een uitkomt
met het gebruik van die helsche werktuigen,
van welken wy ons menigmaal bediend hebben
om geheele steden te verwoesten, derzelver
fundamenten om te keeren, en de stukken,
tevens met de afgescheurde lillende ledemaaten
der in hunnen slaap veraste Inwooners in de
lucht te doen vliegen.

L O R D N O R T H.

Uw project zoude uitnemend goed wezen,
indien het niet van de Franschen afkomstig
ware: maar nu zoude het te duchten zyn, als
wy 'er het eerst gebruik van maakten, dat zy
uit ons voorbeeld aanleiding namen om 'er zich
ook van tegens ons te bedienen, het welk ons
mogelyk zeer veel nadeel zoude toebrengen.

De Project-maakers gaan heen.

* * *
* * *
* * *

TIENDE

TIENDE ZAMENSPRAAK.

L O R D N O R T H ,
E N
E E N P H I L O S O O P H .

D E P H I L O S O O P H .

Mylord, gy hebt myne heilzaame raadgevingen dikwyls te ligtvaardig verácht. Nu de toestand van Engeland onder uw onzalig bestier hoopeloos is geworden, zoude ik my uwe zaak ook niet aantrekken, ten ware de liefde tot het vaderland by my zwaarder woog dan myne philosophische eigen-liefde.

L O R D N O R T H .

Wy zullen althans den troost genieten van onze vyánden te verslaan in eene fraaije justificeerende memorie, welke wy zullen laten rond gaan in alle de hoven van Europa.

D E P H I L O S O O P H .

Waar toe zal dat dienen?

H 3

L O R D

L O R D N O R T H .

Zy leggen 'er immers op toe om ons over den geheelen aardbodem zwart te maaken, wat moeten wy dan aan onzen kant?

D E P H I L O S O O P H .

Stil zwygen en hen kloppen.

L O R D N O R T H .

Uw vernuft, Mynheer, heeft in de verhevenste en zonderbaarste wetenschappen geput: gy hebt volken en koningen, menschen en zaaken leeren kennen en beoordeelen in de onvergankelyke beschryvingen der dingen: ei, zyt zoo goed van, met uwe gewoone openhartigheid, uwe gedachten wegens den tegenwoordigen oorlog te zeggen.

D E P H I L O S O O P H .

Ik heb ze u reeds voor lange gezegd, Mylord; de oorlog is barbaarsch en onnatuurlyk, de aanstokers van denzelven hebben te gelyk jegens hunnen koning, jegens hun vaderland en jegens het gantsche menschedom misdreven. Er is niet te min een middel tot redding van onze eere in deeze gevaarlyke omstandigheid: wat zegge ik? Ik meene onze eere en ons belang beide daar door te beveiligen.

L O R D

L O R D N O R T H.

Waar in bestaat dat heerlyk middel? Gy hebt al myne nieuwsgierigheid opgewekt: Ik verlang zeer om het te hooren.

D E P H I L O S O O P H.

Bevestig ten eersten door eene proclamatie, de onafhankelykheid van de dertien weërspannige Koloniën, van Florida en van Canada.

L O R D N O R T H.

Wat! was dat uw middel?

D E P H I L O S O O P H.

Doet vervolgens, op eene niet minder plechtige wyze, afstand van Jamaïka, van de Barbados en van alle uwe eilanden onder den wind.

L O R D N O R T H.

Gy wordt dol.

D E P H I L O S O O P H.

Als wy alle deeze landen onafhankelyk verklaard en met de inwooners een verbond gesloten, zy-zelfen hunne regeering op eenen vasten voet gebragt zullen hebben, en door hunne volmaakte onzydigheid voor de aanvallen onzer vyanden beveiligd zullen wezen; dan is het tyd,

dat wy met het zelfde recht en dezelfde plechtigheid, de onafhankelykheid proclameeren van alle de bezittingen der andere Europeaanfche natiën in Amerika.

L O R D N O R T H.

Maar indien de Kolonisten, die onderdaanen van Spanjen en Frankryk zyn, de vryheid welke wy hun aanbieden weigeren aan te nemen, wat staat 'er dan te geschieden?

D E P H I L O S O O P H.

Wy zullen ze als dan roodzaaken die vryheid aan te nemen. Onze oude mede-onderdaanen, de Amerikanen zullen of onze vrienden zyn of onzydig blyven. Met de krygsmacht welke wy thans tegens de insurgenten gebruiken, by een te verzamelen en aan te voeren tegens Martinique, St. Domingo, Grenada, Cuba, Peru, Mexico, Louisiana enz. kunnen wy te meer staat maaken op eene gelukkige en gemakkelijke uitvoering, om dat deeze gewesten veel meer drangredenen hebben om het juk af te schudden, dan onze koloniën hebben gehad. Deeze is de eenige weg die nog voor ons open staat: hoewel ik vreeze en alleenlyk beducht ben, dat het thans te laat mogt zyn, om denzelven in te slaan, door dien de Franschen, de Spanjaarden

den en onze weêrspannige koloniën, misschien in staat zyn, om onze troepen van het gindsche halve-waereld-rond glad wech te veegen.

L O R D N O R T H.

Maar de Portugeezen ; de Hollanders , de Deenen zelfs , hebben immers niet verdiend een zelfde lot met de Franschen en Spanjaarden te ondergaan.

D E P H I L O S O O P H.

Ook zouden wy hen niet aantasten. Wanneer Engelsch-, Fransch- en Spaansch-Amerika vry ware, zouden wy den Hollanderen, den Portugeezen en den Deenen voorstellen, of dat zy op gelyke wys hunne eigene koloniën onafhankelyk zouden verklaaren, of dat zy van eenen vryen koophandel zouden afzien in alle de door ons vrygelaten landen. Wel is waar dat het moeijelyk zoude vallen, hen aan het laatste, zoo zy dat verkoozen, te onderwerpen; doch de vrees dat hunne eigene koloniën, op het voorbeeld der anderen, van zelven naar de onafhankelykheid mogten streeven, zoude niet weinig toebrengen, om hen tot eene opoffering te doen besluiten, welke rykelyk opgewogen zoude worden door den vryen handel met alle de anderen koloniën van andere volken. Holland zoude aan dit voorstel te gereeder toestemming geven, om dat dit

kleine geweest niet dan met verzwakking van zyne eigen vermogens, zyne verafgelegen plantagiën van inwoners voorziet.

L O R D N O R T H.

Dit project komt in sommige opzichten fraai voor: sta my echter toe dat het niet zeer philosophisch klinkt, de menschen te vermoorden om hen de vryheid op te dringen.

D E P H I L O S O O P H

Ik twyffel zeer of men, de vryheid onder de inwoners der vreemde bezittingen in Amerika willende invoeren, wel genoodzaakt zoude wezen, tot zulke wreede uitersten te komen. Men zou slagen kunnen doen in Europa, waar van de uitwerkzelen zouden gevoeld worden in de landen, die men vry wilde maaken. In allen gevalle, de welvaart van het menschelyk geslacht moet zwaarder wegen dan die van eene enkele natie. Het komt 'er op aan dat men alle wortelen, waar uit voortaan oorlog zoude kunnen ontstaan, voor altoos uitroeije; en ik zie daar toe geen middel dat krachtadiger zy. Zedert tweehonderd jaaren wordt 'er bloed gestort enkel om de smachtérige belangen van den koophandel: indien Amerika niet volkomen en bestendig vry raakt, zal het Engelsche, het Fransche en het Ame-

Amerikaanſche bloed nog wel eeuwen lang de zeeën verwen: een ingewortelde haat, eene on-verzoenelyke vyändſchap zal onöphoudelyk deeze drie natiën tegens elkänder wapenen, en elk oogenblik algemeene verwoesting aanrichten. Brengt u eens voor de verbeelding, een der laaſte tooneelen welken deeze rampzalige oorlog opgeleverd heeft. Stel u eens de ontmoeting van ons Fregat *the Quebec* met het Franſche Fregat *la Surveillante* voor oogen. Ik weet niet dat 'er iets opmerkelyker voor eenen Philoſooph kan zyn, of iets aandoenelyker voor een gevoelig hart. Zie daar twee menſchen, elkänder gelyk in dapperheid, die miſchien hunne wederzydſche verdienſten achting toedragen: zie hoe zy op het gezicht van elkander, uit een beuzelachtig punt van nationaale eer, geheel razend en verwoed, elkänders verderf zoeken. Zy zyn ten naaſten by in krachten gelyk: geen van beide kan zich eenig voordeel boven den anderen toe-eigenen: niet te min ſtaat elk van hun ten doel van des anderen vuur en ſtaal: zie hen, ó welk eene gruwelyke onverſchrokkenheid! beſtendig den dood tarten te midden onder eenen hoop ligchaamen, die of reeds ontzield, of zieltoogende, of te deerlyk verminkt zyn neêr gevallen: gedenk eens wat al zorgen deeze brooze werktuigen gekoſt hebben aan de moeders die hen

zoogden, aan de leermeesters die hunne verstandige of stoffelyke vermogens opkweekten, aan het vaderland dat hen van de wieg af beschermde: denk nu dat de bittere vruchten der overwinning alleen van de heerschzuchtigen zullen geplukt worden, die in het geváar geen deel genomen hebben: wy moeten het hier voor ons zelve niet verbergen: de Franschen gedragen zich in deeze ysfelyke oogenblikken even zoo hardvochtig jegens den dood als de Engelschen: de zucht om hunnen geleden' hoon te wreeken maakt hen bloeddorstig jegens ons, gelyk de nationaale haat ons vinnigheid inboezemt jegens hen. Tot hoe lange zullen toch de ongelukkige stervelingen, raaskallende wegens hun droevig onverstand, zoo uitzinnig zich-zelve aan den dood overgeven om aan de ondeugende heerschzucht en valsche glorie van eenige volks-opperhoofden te voldoen, welken zy, elendige slachtoffers, zelfs veeltids nimmer zagen! Hoor eens, Mylord, als 'er onder de natiën geen andere stryd overbleef dan die van werklust en deugdzaamheid, zag men immers die vergiftigde aanslagen verdwynen, welken beurtlings gefnuikt en weder uitbottende, dien onrustigen toestand veroorzaaken, waar door de mensch geen' grooter' vyand kent dan zynen evenmensch. Met een woord, indien een altoosduurende vrede ooit konne bestaan,

staan, buiten de droomen der denkbeeldige goedwilligheid, welke gebeurtenis zal zich daar toe meer bevorderlyk kunnen opdoen, dan de straving der onafhankelykheid beide van Noord- en Zuid-Amerika? Zoo gy de lust om koloniën aan te leggen niet betroomen kunt, legt ze aan in de onbebouwde strecken van uw eigen land; en onderzoekt, alvorens gy uwe bevolking naar buiten verbreidt, of dezelve van binnen zoo bloeiende is dat zy geene vermeerdering lyden konne. Blyven wy binnē de paalen die de natuur voor ons heeft vastgelegd: alle onze pogingen om onze vermogens naar buiten te onderschragen, zyn voortaan niets anders dan onze doodstuipen.

L O R D N O R T H.

Dus zoude uw project zyn, dat wy onze heerschappy enkel binnen het eiland van Groot-Brittanniën zouden begrypen.

D E P H I L O S O O P H.

Ja Mylord. Het is klaar dat de natuur elk eiland gevormd heeft om zich zelve genoeg te wezen en tot eenen zetel van vryheid; Groot-Brittanniën, het grootste van allen, is even klaarblykelyk geschikt om de andere voorbeeldig voor te lichten. Dus behoorde Ierland niet anders aan

ong

ons verknocht te wezen, dan door eene naauwe verbintenis, welke voor dat gewest ten hoogsten begeerlyk is, uit hoofde van deszelfs gelegenheid en huishoudelyk belang. Dus konden wy Minorka opgeven en de Spanjaarden noodzaaken om Majorka te verlaten, als mede de Franschen om Corfica te laten varen.

L O R D N O R T H.

Uw project spruit zekerlyk uit eenen enthusiastischen yver, dien elk eerlyk man, elk goed patriot, elk menschenvriend behoorde te bezitten. Doch de tyden zyn nog niet ryp geworden voor zulk eene verheven wyze van denken. Ik wil wel bekennen dat ik getroffen ben, wegens de grootsche gedaante van uw doorkneed systerma. Uwe onbaatzuchtigheid is my bekend. Ik mag u derhalven niet spreken van de belooningen welken u in het publiek behoorden gegeven te worden, overeenkomstig met uwe ongemeene verdiensten.

D E P H I L O S O O P H.

Ik begeer niets. Ik verwacht zelfs de lofspraak der tegenwoordige eeuw niet. Myn hart belooft my de goedkeuring van alle vrye en aandoenlyke zielen en de toejuiching der naakomelingschap.

4 AP60

* * *